SVOBODA
Founded in 1893 in Jersey City, NJ
Published by the Ukrainian National Association

www.svoboda-news.com

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Пам'ятаймо про Україну!

Рік 118, ЧИСЛО 16, П'ЯТНИЦЯ, 22 КВІТНЯ 2011 РОКУ | 1893 | Vol. 118, No. 16, FRIDAY, APRIL 22, 2011 | $1.00

26 квітня виповнюється 25 років з дня Чорнобильської катастрофи

Чорнобильська АЕС вчора, сьогодні і завтра

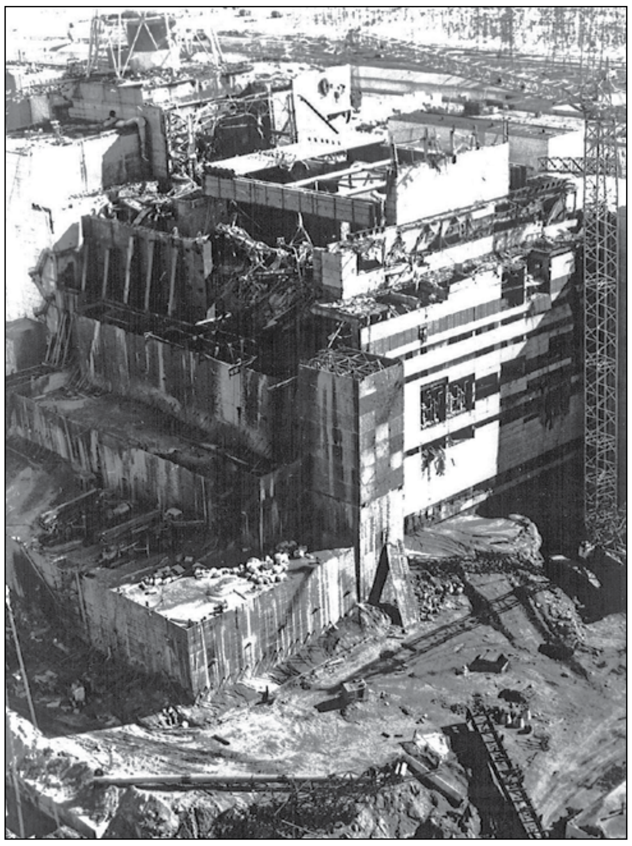
Сергій Погорельцев,
Генеральний консул України в Ню-Йорку

26 квітня виповнюється 25 років з дня аварії на Чорнобильській атомній електростанції (ЧАЕС), яка спричинила найбільшу техногенну катастрофу в історії людства. Цю дату оголошено Міжнародним днем пам'яті жертв радіаційних аварій і катастроф в Україні, Росії та Білорусі.

Внаслідок вибуху четвертого енерґоблоку ЧАЕС радіаційного забруднення зазнали території площею понад 50 тис. квадратних кілометрів. Мільйони українців, росіян, білорусів, мешканці низки держав-членів Европейського союзу постраждали від катастрофи.

Наслідки Чорнобиля стали драматичною лекцією для цивілізації, суворим попередженням щодо маштабу відповідальности за життя, здоров'я людей і екологічну безпеку планети, яку взяла на себе сучасна наука. УВ результаті вибуху ядерного реактора стався потужний викид радіоактивних речовин у довкілля. Близько 200 різновидів радіоактивних ізотопів переміщувались на відстані у тисячі кіло-

(Закінчення на стор. 12)

Четвертий реактор Чорнобильської атомної електростанції після вибуху 26 квітня 1986 року.
Фото: архів „Свободи"

Один світ – одна безпека

КИЇВ. – 19 квітня почалася Київська зустріч з питань безпечного іноваційного використання ядерної енерґії. Президент України Віктор Янукович 22 лютого підписав указ „Про забезпечення підготування і проведення зустрічі високого рівня „Київський саміт з питань безпечного та іноваційного використання ядерної енерґії", а також звернувся до учасників зустрічі з вітальним словом, опублікованим нижче.

Київський саміт стане міжнародним майданчиком найвищого рівня для обговорення проблем, пов'язаних зі світовою ядерною безпекою. Катастрофа в Японії сколихнула світ. Біль за людей, що внаслідок землетрусу втратили все, що мали – від крівлі над головою до почуття безпеки у завтрашньому дні, – пронизав серце кожного мешканця планети.

Я був у Японії у січні з офіційною візитою. Ніщо тоді не віщувало біди. Життя йшло як завжди. Таким звичним чином, яким жило і невеличке українське містечко Чорнобиль ще 25 років тому. До того дня, як 26 квітня 1986 року вибухнула Чонобильська АЕС.

Аварія на АЕС „Фукушіма-1" як ніколи актуальною зробила дискусію щодо майбутнього ядерної енерґетики. Черговий раз міжнародно-

(Закінчення на стор. 3)

Пастирське послання ієрархів православної та католицької церков США та Канади

25 років тому, 26 квітня 1986 року, сталася великомаштабна, з ґльобальними наслідками аварія, руйнівна сила якої перейшла кордони України. Економічні, природні та людські втрати від атомної аварії у Чорнобилі були приголомшливі. Багато людей, які жили у околиці електростанції, загинули від цього вибуху. Набагато більше загинуло від хвороб, спричинених радіяцією. Впродовж 25 років після катастрофи понад 4,000 дітей в Україні, Білорусі та Росії захворіли на рак щитовидної залози. Їхня чисельність ще й досі зростає.

Пройшла чверть століття, а катастрофа у Чорнобилі залишається найбільш руйнівною атомною аварією у історії.

Роздумуючи над цими сумними подіями у день 25-ліття Чорнобильської катастрофи, ми можемо лише підняти наші серця у молитві до Всемогутнього Бога і просити за продовження Його благодаті та милості, коли згадуємо тих, які потерпіли невимовну біль та втрату.

У цю сумну річницю найперше згадуємо невинних чоловіків, жінок та дітей, які загинули у цій катастрофі і молимось за упокой їхніх душ. Особливо ми згадуємо хоробрих та самовідданих пожежників, які після вибуху гасили полум'я, знаючи про велику небезпеку і можливу смерть. Саме про цих людей Христос красномовно говорить: „Ніхто більшої любові не має над ту, як хто свою душу поклав би за друзів своїх" (Ін. 15:13). Ми молимося, щоб Бог дарував їм вічний спокій у місті вічного світла.

Ми також згадуємо та молимося за тих, чиє здоров'я безповоротно пошкодилося через радіяцію, і за тих, чиє життя було скорочене передчасною смертю. А особливо ми згадуємо і молимося за нашу улюблену Україну, багату,

(Закінчення на стор. 5)

Заява УККА з нагоди річниці Чорнобильської трагедії

25 років тому непростима недбалість на Чорнобильській атомній електростанції (ЧАЕС) призвела до катастрофи. Вибух реактора забруднив атмосферу великою радіяцією. Це був не просто нещасний випадок, але вислід зневаги з боку радянської влади до людського життя, яка призвела до людської трагедії у світовому маштабі. Режим піддав небезпеці мільйони людей, вдаючи, що нічого незвичайного не сталося. Тільки після того, як шведські дипломати, виявивши надмірний рівень радіоактивности у своїй країні, 28 квітня заявили про офіційне попередження в Міжнародне аґентство з атомної енергії, Москва, нарешті, зробила коротке повідомлення про аварію на ЧАЕС.

У той же час народ України був повністю залишений у інформаційній темряві, оскільки радянська влада не зробила належних запобіжних заходів для забезпечення своїх громадян і не попередила їх про небезпеку. Евакуація людей з зони безпосередньої близькости до Чорнобиля була ініційована владою лише через 36 годин після вибуху. А в Києві, в 60 милях від Чорнобиля, тисячі громадян маршували по вулицях, святкуючи Перше травня і не знаючи про невидиму небезпеку, яка на той час вже проникла у місто.

Наслідки цієї трагедії є не лише вражаючими, але й довготривалими. Хоча багато було тих, хто померли відразу від впливу високого рівня радіяції, ми не повинні забувати про дальші впливи, які продовжують переслідувати Україну сьогодні: тривожне зростання вроджених дефектів та смертности немовлят, надзвичайно високий рівень захворювань на рака щитовидної залози та інші види раку, а також незліченні інші побічні ефекти, що мучитимуть Україну віками.

В 25-ту річницю ми вшановуємо пам'ять тих, що загинули внаслідок цієї катастрофи, і вшановуємо тих, що вижили. Ми пам'ятаємо

(Закінчення на стор. 3)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Ю. Тимошенко на зустрічі з сенаторами США

КИЇВ. — Провідник партії „Батьківщина“ Юлія Тимошенко зустрілася 17 квітня з делеґацією Конґресу США, у складі якої – сенатори Джон Кіл, Джеф Сешінс, Майкл Дін-Крейпо і Рон Джонсон. Сенатори заявили про свою стурбованість погіршенням інвестиційного клімату і реґресом політичних свобод в Україні. „Ми отримуємо дуже тривожні сиґнали від наших підприємців. Особливе занепокоєння викликають погіршення умов для ведення підприємництва, корупція, введення урядом квот на сільськогосподарську продукцію і реґрес політичних свобод в Україні“, – сказав сенатор Дж. Сешінс. У свою чергу Ю. Тимошенко заявила, що в Україні відбувається „ерозія демократії і встановлена авторитарна система правління“. Про це, за її словами, свідчать „систематичне порушення Конституції і законів Президентом Віктором Януковичем і підзвітним йому урядом, нехтування правами і свободами людей, залякування та репресії влади проти опозиції, підпорядкування правосуддя та судової системи Адміністрації Президента, цензура, побиття та зникнення журналістів“. Сенатори США наголосили, що Україна є стратегічним партнером США, і дуже важливо вести діялог щодо двостороннього співробітництва не тільки з чинним урядом України, але і з опозицією. Сенатори також високо оцінили зусилля Ю. Тимошенко і її партії щодо захисту демократичних цінностей в Україні. *(„Кореспондент“)*

Україна й НАТО продовжать співпрацю

БЕРЛІН. — Комісія „Україна-НАТО“ та Річна національна програма зберігають свою центральну ролю у подальшому розвитку співпраці України з Альянсом. Про це йдеться в спільній заяві, ухваленій на засіданні комісії „Україна-НАТО“ на рівні міністрів закордонних справ 15 квітня в Берліні. У заяві, оприлюдненій Міністерством закордонних справ (МЗС), йдеться про те, що міністер Костянтин Грищенко привітав ухвалення нової Стратегічної концепції НАТО та ролю, яку цей документ пропонує партнерам. „Міністри країн-членів Альянсу наголосили на важливості Особливого партнерства НАТО з Україною, вкотре підтвердивши, що незалежна, демократична та процвітаюча Україна має ключове значення для євроатлантичної безпеки. Вони привітали готовність продовжувати активний політичний діялог і практичну співпрацю, висловлену Президентом Віктором Януковичем під час візити Генерального секретаря до Києва у лютому“, – йдеться в заяві. Крім того, відповідно до документу, міністри країн-членів НАТО відзначили першочергове значення, яке надається урядом України здійсненню внутрішніх реформ, очікуючи їх ефективну реалізацію. Вони підтримали продовження Україною всеохопних реформ у сфері демократії, у тому числі перегляд виборчого законодавства, верховенства права та прав і свобод людини, а також знову підтвердили свою готовність допомагати Україні у досягненні цілей, визначених у Річній національній програмі співпраці Україна-НАТО на 2011 рік. Міністри також висловили підтримку подальших зусиль з інформування громадськости України про НАТО та співпрацю України з Альянсом, у тому числі за підтримки Центру інформації та документації НАТО в Києві. *(Радіо „Свобода“)*

Проти Ю. Тимошенко відкрито нову справу

КИЇВ. — Отримавши постанову про відкриття проти неї нової кримінальної справи, Юлія Тимошенко 14 квітня прокоментувала її, як намагання влади „прикрити“ майбутній вступ до Митного союзу та „здачу Нафтогазу“. Екс-прем’єрці інкримінують перевищення влади та службових повноважень під час підписання газових угод з Росією у 2009 році. Це вже третя кримінальна справа щодо опозиційного політика. За словами першого заступника Генерального прокурора Рената Кузьміна, Ю. Тимошенко під час укладання газових контрактів у 2009 році спричинила збитки державі на суму понад 1.5 млрд. грн. „Цією справою Віктор Янукович готує інформаційну базу для здачі національних інтересів. Все буде виглядати так, що Ю. Тимошенко підписала таку газову угоду, і тепер ми змушені відмовитися від европейської перспективи, від зони вільної торгівлі і йти у Митний союз, а ще вони будуть „вимушені“ здати Нафтогаз“, – заявила екс-прем’єр. Наразі Ю. Тимошенко разом з адвокатом знайомиться з матеріялами кримінальної справи, після чого справу буде направлено до суду. Політологи в більшості переконані, що нова справа є фарсом і спробою в черговий раз дискредитувати опозиціонерку. Голова Центру прикладних політичних досліджень „Пента“ Володимир Фесенко в цьому впевнений: „Справа проти Ю. Тимошенко порушена більше для її дискредитації. Влада буде активно використовувати цю тему в засобах масової інформації, орієнтуючись, в основному, на прибічників Ю. Тимошенко. Влада таким чином шукає нову арґументаційну базу для Генпрокуратури, оскільки в попередніх справах арґументів не вистачає“. *(„Голос Америки“)*

УПЦ МП закликає В. Януковича не вести Україну в Европу

КИЇВ. — Українська Православна Церква Московського патріярхату (УПЦ МП) закликала Президента України Віктора Януковича надати цій церкві „статус домінуючої“ в Україні та не вести державу в Европу. 10 квітня в Києві відбулися збори членів УПЦ МП, в яких взяв участь православний актив з столичного реґіону, Чернігова, Вінниці, Одеси, Миколаєва, Рівного, інших реґіонів України. Присутні ухвалили резолюцію, а також висловили рішуче нерозуміння дій Президента В. Януковича, який отримав благословення від предстоятеля Російської Православної Церкви Патріярха Кирила, але „замість зміцнення „Русского мира“ веде Україну в „чужу і ворожу“ Европу. На зборах також ухвалили рішення звернутися до влади з вимогою надати російській мові статус другої державної. *(Радіо „Свобода“)*

Україна не має ґарантій щодо користи від Митного союзу

КИЇВ. — Митний союз є неприваблииим для України тому, що Україна не може бути впевненою, що отримає хоч якусь користь від вільної торгівлі з цим союзом. Таку думку висловив 17 квітня західний економіст та аналітик, радник російських та українських президентів Андерс Ослунд. „Україна має дуже великий вплив на російський ринок, і тому Росія вдається до протекціонізму. Митний союз є набагато привабливішим, скажімо, для Киргизстану, який тепер хоче до нього приєднатися. Для Киргизстану це усуне суттєві митні бар’єри щодо Казахстану. Киргизстан – це мала економіка, його вплив не є суттєвим. Український досвід показує, що, коли йдеться про торговельні справи з Росією, це питання великих грошей, і тому інтереси стають важливішими, ніж правила“, – зазначив він. Нагадаємо, 12 квітня у Києві побував з візитою прем’єр-міністер Російської Федерації Володимир Путін, який зустрівся з своїм колеґою Миколою Азаровим та Президентом України Віктором Януковичем. Під час візити В. Путін, зокрема, намагався схилити українських високопосадовців до вступу України у Митний союз. *(„День“)*

Студентська демонстрація відбулася у Львові

ЛЬВІВ. — 13 квітня у Львові відбулася масова акція протесту студентів провідних вищих шкіл міста, які вимагали підвищення стипендій та звільнення міністра освіти і науки, молоді і спорту Дмитра Табачника. Центральною площею міста до стін обласної державної адміністрації двотисячною колоною пройшли студенти Національного державного університету ім. Івана Франка, Національного університету „Львівська політехніка“, Національного лісотехнічного університету та Українського Католицького Університету. З національними прапорами в руках учасники віча вигукували: „Табачника геть!“, „Студент – сила!“, „Ви нам корупцію – ми вам революцію!“ Як пояснили організатори акції, вона є частиною всеукраїнської кампанії „Проти деґрадації освіти“. Серед основних вимог студенти виділяють підвищення стипендій. Вони проти підняття плати за гуртожитки та відпрацювань держзамовлень після закінчення навчання. Нині стипендія становить трохи більше 600 грн., це менше прожиткового мінімуму. Під час протесту до студентів вийшли депутати та Михайло Брегін, керівник управління освіти Львівщини, який закликав до конструктивного діялогу. *(„Німецька хвиля“)*

Л. Кучма, В. Ющенко та Ю. Тимошенко застерігають В. Януковича

КИЇВ. — Два екс-президенти та екс-прем’єр 14 квітня порадили нинішньому Президентові добре подумати про Митний союз з Росією, Білоруссю та Казахстаном.

Попередники Президента Віктора Януковича радять йому не поспішати приставати на пропозиції Володимира Путіна.

Екс-президент Леонід Кучма каже, що разом з оцінкою економічних наслідків варто враховувати і політичні наслідки приєднання України до Митного союзу „трьох“. Він нагадав, що українським товарам буде надзвичайно складно потрапити на европейський ринок, тоді як Росія однозначно „перекриє“ свій кордон для українських товарів у разі приєднання Києва до зони вільної торгівлі з Европейським союзом, оскільки тоді „через Україну можна буде постачати все, що завгодно, до Росії, Білорусі та Казахстану“.

Л. Кучма підкреслив першочерговість европейського напрямку для України, хоча, за його словами, „до Европи ми маємо іти не з простягнутою рукою, не просити „прийміть нас“, – і нам це набридло, і европейцям“.

Екс-президент також вважає, що Києву вже не вдасться балянсувати між Заходом та Сходом, як це було за часів його президентства. „Росія сьогодні так накачала м’язи, що вона на міжнародному рівні є дуже серйозним гравцем. Тому якщо казати, що ми будемо і там, і там – так сьогодні не вийде, нас обов’язково змусять зробити вибір. Але цей вибір має бути абсолютно свідомим, а не під тиском якихось політичних сил чи короткотермінових рішень“.

Віктор Ющенко вважає, що у разі вступу до Митного союзу Україна втратить свою незалежність. Це навіть не про економічні питання. Надмета цього процесу – Україна втрачає політичну незалежність. Це є суть всього, що відбувається навколо Митного союзу.

Навіть якщо говорити лише про економіку, то треба зважати на те, частиною якого ринку хоче бути Україна. Мовляв, ставши членом Світової організації торгівлі, Україна долучилася до спільноти 150 країн світу. Зона вільної торгівлі, переговори про яку завершені на 90 відс., надасть Україні вихід на розвинений та платоспроможний ринок з 27 країн, на противагу ринкові трьох країн-членів Митного союзу, де Україна більше купує, ніж продає.

Юлія Тимошенко твердить, що, інтеґруючись у структури країн Співдружности незалежних держав, Україна остаточно втратить можливість стати гравцем на европейському ринку.

„Я гадаю, що Україна повністю зруйнує свою співпрацю з світом, вона втратить можливість бути конкурентом на світових ринках і взагалі учасником світових та европейських ринків“.

За словами Ю. Тимошенко, місткість европейського ринку на сьогодні становить 16 трлн. евро, тоді як загальний ринок тьрох країн Митного союзу складає близько 1 трлн. дол. *(Бі-Бі-Сі)*

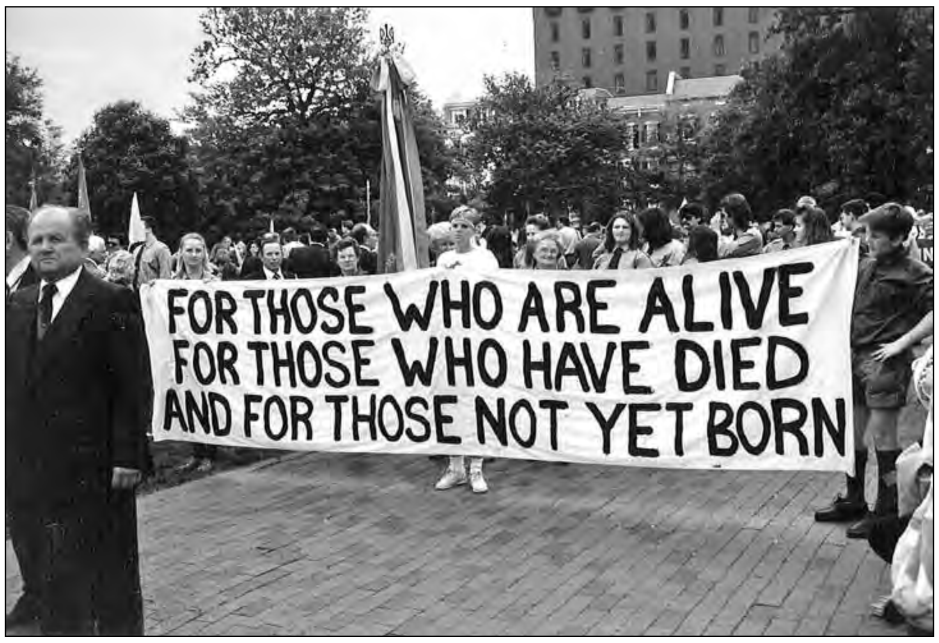
Українці вимагали від урядів СРСР і Української РСР правди про Чорнобиль

1986 рік. Демонстрація в Отаві проти злочинних експериментів СРСР в Україні. *Фото: Дейвид Флеґс*

1986 рік. Українці пікетують Організацію Об'єднаних Націй з вимогою сказати світові правду про Чорнобиль. *Фото: архів „Свободи"*

1991 рік. Демонстрація у Вашінґтоні в пам'ять жертв Чорнобиля у п'яту річницю трагедії. *Фото: архів „Свободи"*

1990 рік. Активісти „Зеленого світу" пікетують Верховну Раду в Києві з вимогою покарати винних у Чорнобильській трагедії. *Фото: Олег Кульчицький*

Один світ...

(Закінчення зі стор. 1)

му співтовариству кинуто виклик техногенного характеру, який потребує глибокого осмислення і відповідного реаґування. 19 квітня цього року у столиці України відбудеться „Київський саміт з питань безпечного та іноваційного використання ядерної енерґії".

Я запросив до участі в ньому провідників понад 50 держав та міжнародних організацій. Цей форум має на меті не лише вшанувати героїв і жертв катастрофи, а й мобілізувати міжнародні зусилля у подоланні наслідків аварії та ґарантування безпеки ЧАЕС.

У межах саміту буде проведено Конференцію зі збору додаткових коштів на Чорнобильські проєкти та Міжнародну науково-практичну конференцію „25 років Чорнобильської катастрофи. Безпека майбутнього". Разом із міжнародними партнерами ми ближчими роками завершимо будівництво нового саркофагу над аварійним реактором. Це ґарантуватиме безпечне збереження радіоактивних матеріялів, ізольоване від навколишнього середовища. Ми вдячні всім країнам і міжнародним організаціям, які допомагають Україні у реалізації цього маштабного проєкту.

Ми, українці, як ніхто інший знаємо ціну легковажному ставленню до високих технологій. Але, пройшовши крізь Чорнобильську трагедію, вивчивши її гіркі уроки, ми не втрачаємо віру у розвиток ядерної енерґетики. За чверть століття, що минули після аварії, ми не мали серйозних збоїв у роботі жодної з чотирьох українських АЕС, які забезпечують близько 50 відс. національного виробництва електроенерґії.

Після Чорнобиля в Україні були впроваджені надзвичайно жорсткі вимоги до безпеки на атомних електростанціях. Кожен енерґоблок розрахований таким чином, щоб витримати землетрус магнітудою вісім балів та падіння літака на його дах. Сучасні системи автоматизованого управління зводять до мінімуму вплив так званого „людського фактору".

Не будемо забувати, що Чорнобильську трагедію спричинив саме безвідповідально організований, такий, що проводився з порушенням багатьох інструкцій, експеримент із ручним управлінням системами безпеки. Що стосується аварії на „Фукушіма-1", то вона є наслідком невиправданого ризику будівництва ядерного об'єкту в сейсмічно небезпечній зоні.

Окрім зусиль, спрямованих на відповідальну контролю над роботою АЕС, в основі політики України у сфері ядерної безпеки також лежить принципова позиція нашої держави щодо необхідності зміцнення міжнародного режиму ядерного нерозповсюдження. Україна, яка свого часу зробила непересічний внесок у справу ґльобального ядерного роззброєння, продовжує демонструвати відповідальну політику у цій сфері.

На виконання політичних зобов'язань, прийнятих на Вашінґтонському саміті в квітні 2010 року, з території України минулого року було вивезено значну частину високозбагаченого урану. Загальний обсяг вивезених ядерних матеріялів склав 106 кілограмів. Наша держава залишається відданою своїм зобов'язанням стосовно вивезення решти високозбагаченого урану до проведення у квітні 2012 року наступного саміту з ядерної безпеки у Сеулі.

Як Президент країни, що постраждала від найбільшої ядерної катастрофи, закликаю всі держави до діялогу. Прийшов час об'єднати зусилля. У нас один світ. І в ньому потрібно знайти гармонійне поєднання технологічного проґресу із необхідними ґарантіями безпеки. Без цього людській цивілізації не обійтися. Впевнений, ми здатні зробити так, щоб атомний вогонь зігрівав, але не обпалював.

Віктор Янукович,
Президент України

Більше матеріялів про Чорнобиль є на стор. 12-13.

Заява УККА...

(Закінчення зі стор. 1)

про сотні ліквідаторів, які боролися з катастрофою, про сотні тисяч людей, котрі були змушені покинути свої домівки, і про мільйони людей, які страждали і продовжують страждати через проблеми зі здоров'ям, завдані аварією на ЧАЕС.

Ми вшановуємо героїчні зусилля тих, яких завдання полягало в очищенні на місці після катастрофи, а також хоробрість мільйонів людей із довколишніх територій, які жили з трагічною спадщиною цього лиха протягом 25 років. У той же час, в наших молитвах ми згадуємо тих, що сьогодні в Японії зіткнулися з тим же невизначеним майбутнім, як український народ в Україні. Нехай Господь Бог допоможе їм у цьому, в цей їхній час потреби.

У 25-ту річницю Чорнобильської ядерної катастрофи Український Конґресовий Комітет Америки знову підтверджує свою рішучість забезпечити, щоб щоденні потреби жертв цієї трагедії в Україні не були забуті. Ми наполегливо закликаємо уряди Сполучених Штатів Америки та інших країн надати моральну та фінансову підтримку постраждалим і полегшити тривалі страждання незліченних жертв цієї трагедії.

УККА

АМЕРИКА І СВІТ

Президент США виклав плян зменшення бюджетного дефіциту

ВАШІНҐТОН. — Після явної бюджетної кризи у США, яка завершилась ухваленням компромісного бюджету на 2011 рік, Президент Барак Обама 13 квітня виступив з спеціяльною промовою, у якій виклав бачення його уряду щодо шляхів зменшення бюджетного дефіциту та державного боргу США. Б. Обама пообіцяв внести негайні корективи у поточний бюджет і скоротити певні витрати. Він підкреслив, що економія державного бюджету не означає, що країна відмовиться від інвестицій в освіту, науку та розвиток інфраструктури. Президент також запропонував зменшити витрати на оборону. Це означатиме фундаментальний перегляд ролі США у світі, включно з участю у міжнародних конфліктах. Ще одним необхідним кроком має стати зменшення бюджетних витрат на охорону здоров'я шляхом зменшення вартости самих медичних послуг. Президент підкреслив, що система медичного страхування та захисту незаможних верств населення та людей похилого віку мусить бути збереженою. Б. Обама також висловився за відміну податкових пільг для найбагатших верств населення і перегляду індивідуального та корпоративного податкових кодексів. Реакція республіканців не забарилася. Конґресмен Пол Раян назвав виступ Б. Обами політичною аґітацією: „Те, що ми сьогодні почули, не є провідництвом у фіскальній дисципліні від нашого головнокомандуючого. Це – політична кампанія головного аґітатора". Республіканці міцно стоять на своїх позиціях. Речник Палати представників Джон Бейнер зазначив, що податки за часів економічної рецесії піднімати не можна для будь-якої категорії населення: „Якщо ми і дійдемо до якогось консенсусу, підняття податків не буде його частиною". Плян Б. Обами включає певні компромісні моменти, такі як реформа програм медичного страхування для бідних та людей похилого віку та утримання витрат федерального бюджету на рівні домовлености, досягнутих з республіканцями минулого тижня. Також Президент запропонував встановлення межі урядових витрат у випадку, якщо борг не почне зменшуватися до 2014 року. *(„Голос Америки", Радіо „Свобода")*

США допоможуть Японії відновитись

ТОКІО. — Японія запроваджує вищі стандарти безпеки на своїх атомних електростанціях. Державний секретар США Гіларі Клінтон заявила, що міжнародна допомога у відновленні Японії є символом вдячности країні, яка завжди приходила на поміч реґіонам, які страждали від стихійних лих. Японія та США досягли домовлености щодо створення партнерства на рівні урядів та приватних компаній, метою якого буде відновлення міст та селищ, зруйнованих землетрусом та цунамі минулого місяця. Г. Клінтон повідомила про це під час офіційної візити до столиці Японії 17 квітня. Приватні компанії, громадські організації та урядовці з США та Японії будуть співпрацювати задля прискорення відновлення реґіону, що постраждав від найпотужнішого стихійного лиха в історії Японії. Візита Державного секретаря США до Токіо проходила на фоні повторних поштовхів землі, які продовжуються в Японії. В ході візити Г. Клінтон зустрілась з міністром закордонних справ, взяла участь у чаюванні з імператором та імператрицею та провела переговори з прем'єр-міністром. „Японці – одна з найщедріших націй у світі. Десятки країн, які надали допомогу протягом останніх п'яти тижнів, таким чином висловлюють вдячність за турботу, яку Японія демонструвала щодо інших", – сказала Г. Клінтон. *(„Голос Америки")*

Хорватських генералів визнано винними

ГАҐА, Голяндія. — 15 квітня Гаґський трибунал визнав хорватських генералів Анте Готовіна та Младена Маркача винними у скоєнні злочинів проти людства і засудив їх до 24 та 18 років ув'язнення відповідно. Генералів засудили за участь в етнічних чистках, спрямованих проти хорватських сербів у середині 1990-их років. Ще одного генерала, Івана Чермака, виправдали і відпустили. Багато хто в Хорватії вважає цих трьох генералів героями. Ветерани хорватської війни заявили про намір організувати масові акції протесту проти рішення суду. *(„Голос Америки")*

Сирійці вимагають більше свободи

ДАМАСК, Сирія. — Активісти правозахисного руху в Сирії кажуть, що протягом ночі 18 квітня в місті Гомс сили безпеки застрелили щонайменше вісьмох осіб. Це сталося через несповна день після того, як у тому місті озброєні особи, яких запідозрюють у тому, що це службовці органів безпеки, убили трьох і поранили кілька десятків осіб під час похорону антиурядового демонстранта. 17 квітня, в День незалежности Сирії, тисячі осіб взяли участь у вічах по всій країні, вимагаючи більшої свободи. Активісти використовували соціяльні мережі для того, щоб закликати сирійців демонструвати проти уряду, незважаючи на обіцянку Президента Башара Асада, що протягом тижня буде скасовано багаторічний закон про надзвичайний стан. Таку заяву Б. Асад зробив 16 квітня. Закон про надзвичайний стан дає силам безпеки широкі повноваження арештовувати і тримати за ґратами громадян. *(„Голос Америки")*

Шведських журналістів вислали з Азербайджану

БАКУ, Азербайджан. — Міґраційна влада Азербайджану ухвалила 18 квітня рішення про депортацію з країни трьох шведських журналістів, затриманих напередодні. Співробітників першого каналу національного телебачення Швеції Майю Родерстріт, Шарлоту Вікстрем і Чарлі Латравота затримали 17 квітня в парку „Сахіл" у центрі Баку, коли вони спостерігали за акцією протесту опозиції. Їх спочатку доставили в поліцію, а потім – у Міґраційну службу, де вони перебували майже добу. „Нам заявили, що ми будемо депортовані з Азербайджану першим же авіорейсом", – повідомила М. Родерстріт. Журналістам заявили, що вони порушили візовий режим, проте ніяких письмових звинувачень їм не висунули. Шведські журналісти заявили, що вони прибули в Азербайджан для фільмування ситуації з правами людини. За їх словами, при отриманні візи в азербайджанському посольстві вони інформували про мету своєї візити. Влада пояснює депортацію відсутністю у журналістів акредитації в Міністерстві закордонних справ Азербайджану. *(Радіо „Свобода")*

На Кубі розпочалась перебудова

ГАВАНА, Куба. — На Кубі відбувся перший за 14 років з'їзд Комуністичної партії, на якому 19 квітня кубинський провідник Рауль Кастро проголосив нову програму соціяльно-економічного розвитку країни. Нова модель економіки Куби внесе корективи у майбутнє країни. Куба й надалі розвиватиметься як соціялістична країна за принципом „від кожного – за здатністю, кожному – за працею". Поступово держава відмовиться від карткової системи розподілу продуктів, за якої виросли два покоління кубинців. Це станеться, коли в країні збільшиться виробництво харчів, а народ адаптується до нових дійсностей. Президент Куби Р. Кастро сказав: „Жодна країна або людина не може витрачати більше, ніж має. Два і два – чотири. Ніколи п'ять, і в жодному разі не шість або сім. Картки стали важким тягарем для економіки. Через них деякі люди не працюють". Зміни торкнуться насамперед приватної власности – відтепер кубинцям дозволено купувати і продавати нерухомість уперше від комуністичної революції 1959 року. В країні дадуть „зелене світло" чужоземним інвестиціям, дозволять відкривати кооперативи та провадити підприємницьку діяльність. Державний банк готовий надавати кредити для розвитку підприємництва. Ще одним важливим досягненням з'їзду є рішення систематично оновлювати склад керівництва країни. Зміни торкатимуться усіх рівнів правління. На ключових посадах у державі віднині можна перебувати не більше, ніж два терміни, тобто 10 років. *(„5-канал")*

Чехія виплатить українцям компенсації

ПРАГА, Чехія. – Празький міський суд 14 квітня визнав, що Міністерство закордонних справ Чехії порушило закон, досі не сплативши компенсацій десяткам українців, яких ошукало чеське консульство у Львові. Було ошукано 161 українця, сума загального відшкодування, яку майже рік тому визначив суд нижчої інстанції, 70 тис. крон (приблизно 35 тис. грн.). Ошуканство полягало в тому, що львівське консульство підтримувало телефонічний зв'язок з клієнтами через посередництво приватної компанії, яка стягала за кожен дзвінок 300 крон. „Люди платили, – каже адвокат потерпілих Ян Копржіва, – і не знали, за що". У червні 2010 року судді дійшли висновку, що вимоги позивачів цілком обґрунтовані, з чим Міністерство закордонних справ не погодилось, оскаржививши судову ухвалу. Празький міський суд у своєму рішенні (цього разу остаточному) записав, що міністерство не мало законних підстав навіть для оскарження, а тим більше – для зволікання з виплатою компенсацій. На жаль, пише газета „Лідове новіни", з українцями розрахується чеська держава, а не приватна компанія, яка заробила на них 10 млн. крон. Подив газети викликає і те, що нікого з акторів львівської афери так і не було покарано. *(„Німецька хвиля")*

Росіяни не хочуть, щоб Д. Медведєв і В. Путін кандидували на президента

МОСКВА. — Кожен четвертий громадянин Росії не хотів би бачити в списку кандидатів на наступних виборах президента країни, які відбудуться в 2012 році, ні Дмитра Медведєва, ні Володимира Путіна. Про це свідчать вислідим опитування, проведені Левада-центром. Не хочуть бачити на наступних виборах Д. Медведєва, і В. Путіна, найчастіше громадяни старші за 55 років (30 відс.), малозабезпечені росіяни (32 відс.) та мешканці великих міст (28 відс.). Обох кандидатів підтримують, перш за все, молодь, люди з середньою та середньою спеціяльною освітою, забезпечені росіяни. За даними дослідження, кількість росіян, які в березні цього року сказали, що хотіли б бачити кандидатом на наступних виборах Д. Медведєва, за дев'ять місяців зросла з 14 відс. до 18 відс., а показники В. Путіна знизилися з 30 відс. до 27 відс. Обох хотіли б бачити серед претендентів на посаду глави держави 16 відс. опитаних. Як зазначають соціологи, В. Путін покищо впевнено випереджає Д. Медведєва в уявленнях про те, хто займе посаду президента Росії в 2012 році, хоча за останній рік розрив між ними скоротився з 14 пунктів до восьми. 13 квітня прем'єр-міністер В. Путін заявив, що ні він, ні Президент Д. Медведєв не відкидають участи у виборах глави держави в 2012 році. *(„Кореспондент")*

У Фінляндії перемогли націоналісти

ГЕЛЬСІНКІ, Фінляндія. — Націоналістична партія „Справжні фіни" заручилася підтримкою практично кожного п'ятого виборця на загальних виборах, які відбулися 17 квітня. „Справжні фіни" отримали близько 19 відс. голосів і стали третьою за величиною партією в парляменті країни. Національна коаліційна партія отримала 20.4 відс. голосів, Соціял-демократична партія – 19.1 відс. За підсумками голосування, „Справжнім фінам" дістанеться 39 з 200 парляментських місць. Партія „Справжні фіни" виступає проти іміґрації до Фінляндії і критикує надання фінансової допомоги країнам Евросоюзу, що опинилися на межі банкрутства, як наприклад Португалії. Очолювана прем'єр-міністром МаріКівініемі Центристська партія, що грала головну ролю в урядовій коаліції, отримала 35 місць у новому парляменті – на 16 менше, ніж чотири роки тому. *(Бі-Бі-Сі)*

АКТУАЛЬНА ТЕМА

Документ Івана Дем'янюка – правдоподібна фальшивка з КҐБ

ВАШІНҐТОН. — Процес над Іваном Дем'янюком, що розпочався 30 листопада 2009 року і вже добігає кінця в Мюнхені, знову опинився у центрі уваги після оприлюднення у США звіту Федерального бюра розвідувань (ФБР) 25-річної давнини, у якому ставиться під сумнів автентичність посвідчення охоронця концтабору на ім'я І. Дем'янюка, яке є головним речовим доказом сторони обвинувачення.

12 квітня „Асошіейтед Прес" повідомила про розсекречений документ Клівлендського відділення ФБР, у якому заявлено, що нацистське посвідчення І. Дем'янюка з його фотографією ймовірніше за все є підробкою.

Висновок про можливу фальсифікацію був зроблений ФБР ще у 1985 році, тобто через чотири роки після того, як влада СРСР передала американцям це посвідчення. На фальсифікації постійно наполягає і захист І. Дем'янюка: адвокати твердять, що фотографія у його посвідченні з Травніків була переклеєна з інших документів.

Які були причини в СРСР фальсифікувати посвідчення І. Дем'янюка, і потім передавати його США? ФБР пише й про це. У звіті зокрема йдеться, що матеріяли були передані радянськими спецслужбами. ФБР прямо пише, що у часи „холодної війни" була досить поширена практика дискредитації міґрантів з СРСР.

Виникає питання, чому ФБР так довго шукало цей звіт? Історія з цим документом ФБР взагалі дуже цікава. Доповідь була засекречена цілих 25 років. Звіт було складено у 1985 році. Але тоді ж була зроблена експертиза Департаментом юстиції США, і вона не підтвердила побоювання спецслужб щодо можливої фальсифікації.

Експерти тоді сказали, що в цьому так званому „звіті Клівленду" дуже багато помилок і неточностей, але про сумніви, що це підробка, нічого не було відомо. Адвокати І. Дем'янюка кажуть: якби про цей документ було відомо, то це вплинуло б на рішення щодо екстрадиції І. Дем'янюка до Німеччини.

Інформаційна аґенція „Асошіейтед Прес" наголошує, що під час всіх судових рішень щодо І. Дем'янюка (йдеться і про смертний вирок ізраїльського суду в 1988 році, і про скасування цього рішення, і про ухвалення рішення щодо екстрадиції з США) суд взагалі не знав про сумніви ФБР щодо посвідчення І. Дем'янюка.

Також в американській пресі зазначено, що з цим документом ФБР ознайомились кореспонденти „Асошіейтед Прес", які побували в Національному архіві США в Коледж-Парку, Меріленд.

Після оприлюднення цієї новини пожвавилися дискусії щодо того, яким буде судовий вирок і як може вплинути знахідка на перебіг судового процесу в Мюнхені, де вироку очікують протягом місяця. Якщо вважати посвідчення І. Дем'янюка ключовим доказом сторони обвинувачення, то ймовірно, що документ вплине на справу. Адвокат І. Дем'янюка Ульріх Буш прямо на засіданні представив цей розсекречений документ ФБР і заявив, що суд треба негайно відкласти.

Адвокат вимагає надати час, аби можна було знайти інші документи, які б спростували причетність І. Дем'янюка до нацистських злочинів. У. Буш сам хоче поїхати до США і подивитися на ці документи в національному архіві.

Судді не дали відразу відповіді на вимогу адвоката У. Буша. [Суд відхилив цю вимогу 14 квітня].

Справа І. Дем'янюка вже тягнеться багато десятиліть, але в США зберігається зацікавлення до неї, хоча І. Дем'янюка й позбавлено американського громадянства.

Американська преса досить активно висвітлювала і висвітлює цю справу, бо все, що стосується Голокосту, привертає увагу американців. Зокрема інтернетвидання представляють і фотографії останнього звіту ФБР, і фотографію посвідчення І. Дем'янюка. Тобто, зараз у США дуже детальна та прискіплива увага до цієї справи. *(Бі-Бі-Сі)*

НА ТЕМИ ДНЯ

В Україні готуються до „гарячої" політичної весни

КИЇВ. – В Україні 10 партій утворили організаційний комітет з проведення всеукраїнської акції протесту проти ратифікації угоди про базування російських військ на території України до 2042 року. 27 квітня мине рік від цієї події. Громадянський рух „Спільна справа" розпочав всеукраїнську мобілізацію соціяльно активних громадян з метою проведення 14 травня загальнонаціонального Дня гніву.

13 квітня відбулося перше засідання організаційного комітету з проведення всеукраїнської акції проти ратифікації „харківського пакту". У його засіданні взяли участь представники партій „Громадянська позиція", „Європейська партія України", „За Україну!", „Народний Рух України", „Наша Україна" та інших.

Раніше провідник партії „За Україну" В'ячеслав Кириленко закликав провести спільну для усіх опозиційних сил всеукраїнську акцію протесту проти ратифікації „харківського пакту" про базування російських військ на території України до 2042 року.

Один з організаторів минулорічного „податкового Майдану" у Києві Олександер Данилюк, зазначив, що протести в усіх містах, які приєднаються до акції, розпочнуться синхронно. У Києві протестувальники вийдуть на площу перед Верховною Радою, у реґіонах – до будівель державних адміністрацій.

„Сьогодні необхідно продемонструвати владі реальний рівень громадської незгоди з її діями, яка накопичилася в суспільстві. Ця акція має стати сиґналом того, що ні псевдореформи, ні псевдореформатори Україні більше не потрібні. З кожним днем життя українців значно погіршується. Якщо не зупинити цього процесу зараз, завтра це буде безглуздо. Швидкість, з якою Україна летить у прірву, не залишає часу для роздумів", – зазначив О. Данилюк.

Провідник фракції Партії Реґіонів Олександер Єфремов заявляє, що „зовнішній інвестор", а саме міжнародний фонд „Відродження" Джорджа Сороса виділив фонди на підготування людей для здійснення в Україні проєктів „за варіянтом північної Африки". Про це він заявив в ході прес-конференції на луганському обласному телеканалі „ЛОТ", повідомила „Українська правда" з посиланням на сайт „Луганськ. Коментарі".

„Сьогодні світ інформаційно сильно забезпечений, і можна тільки за допомогою інтернету „розігнати" будь-яку інформацію. У мене навіть є дані, що і Дж. Сорос виділив певні кошти для того, щоб підготувати у нас в Україні певну групу молодих хлопців, які могли б за варіянтом північної Африки запускати будь-які проєкти, які є. Це є і це готується", – заявив О. Єфремов. Водночас він висловив сподівання, що „що у нас достатньо буде розуму проаналізувати ситуацію, яка відбувається навколо нас, і не допустити того, щоб це сталося на нашій землі".

Міжнародний фонд „Відродження" заперечує звинувачення провідника парляментської фракції Партії Реґіонів О. Єфремова у фінансуванні антиукраїнських проєктів. Про це йдеться у заяві виконавчого директора фонду Євгена Бистрицького.

„Міжнародний фонд „Відродження" діє як національна фундація. Це означає, що ніхто в Україні не готує й не може готувати за розпорядженням Дж. Сороса жодної „групи молодих хлопців", а також не запускає „різноманітних проєктів, які є „варіянтом Північної Африки". Таких розпоряджень чи проєктів немає й не може бути", – наголошується у заяві.

При цьому Є. Бистрицький заявив, що „всі без винятку фонди, які засновник Міжнародного фонду „Відродження" Дж. Сорос добровільно виділяє для сприяння становленню відкритого, демократичного суспільства, а також для допомоги тим категоріям громадян країни, які особливо постраждали від ґльобальної фінансової кризи, надаються та витрачаються в Україні лише за рішеннями чи рекомендаціями українських громадян, незалежних експертів – членів правління та програмних рад Фонду".

У фонді звертають увагу на те, що Партія Реґіонів „замість сприяння налагодженню продуктивного діялогу між владою та численними громадськими організаціями, який було суттєво порушено з боку влади, особливо за останній рік, робить безвідповідальні заяви".

Фонд „Відродження" наголошує на тому, що „дані", наведені О. Єфремовим, мають бути „доведені й оприлюднені". *(Радіо „Свобода")*

Пастирське...

(Закінчення зі стор. 1)

щиру та рясну, але часто знехтувану, пограбовану та сплюжену тими, хто нею володіє.

І так сталося у Чорнобилі. Цілий світ сьогодні знає, що атомній катастрофі у Чорнобилі згідно досліджень Міжнародного аґенства з атомної енерґії, можна було запобігти і причиною стала „... недостача культури безпеки, не тільки на Чорнобильській станції, але у цілому Радянському Союзі в структурі, управлінні та керівних організаціях...". Це було моральне банкрутство комуністичної ідеології Радянського Союзу, і тих, хто були її рабами.

Усе ж ми можемо бачити, незважаючи на незліченні смерті та руїни, спричинені Чорнобилем, і добру частину наслідків. З одного боку, Чорнобильська катастрофа виявилась, свого роду похороном СРСР. Вибух потряс не тільки атомну електростанцію, але і основу безбожної системи, яка її побудувала. Світ побачив, що з повним лукавством та черствою неповагою радянське суспільство ставилось до своїх громадян. Тому і не дивно, що після Чорнобиля ціла Радянська імперія розпалася.

З другого боку, за ті роки багато людей, – українці, а також не українці, разом з організаціями з різних країн світу, єдналися у своїх зусиллях допомоги жертвам Чорнобиля, хто чим може, особливо невинним дітям. Це ті люди, які живуть реальністю, де ми всі формуємо одне тіло Христове, як каже св. Павло: „І коли терпить один член, терплять з ним усі члени..." (1 Кор. 12:26). Ми згадуємо і молимося за них також, щоб Бог нагородив їх за їхні добрі серця.

У сумну 25-ту річницю атомної катастрофи у Чорнобилі помолимося до Пресвятої Богородиці, під покровом Якої знаходиться Українська земля. Хай Вона пригорне нас під свій омофор і через Її сильні молитви, хай ті, що загинули, знайдуть вічне упокоєння, а ті, хто страждає, знайдуть духовне та фізичне зцілення, і нехай земля України відновиться і буде благословенною.

† **Константин,**
Митрополит УПЦ США
† **Юрій,**
Митрополит УПЦ в Канаді
† Архиєпископ **Антоній**
† Єпископ **Іларіон**
† Єпископ **Андрій**
† Єпископ **Даниїл**

† Єпископ **Стефан,**
Митрополит УКЦ в США
† **Лаврентій,**
Митрополит УКЦ в Канаді
† Єпископ **Ричард**
† Єпископ **Стефан**
† Єпископ **Павло**
† Єпископ **Давид**
† Єпископ **Кенет**
† Єпископ **Браян**
† Єпископ **Іван**

Негідна відповідь на справедливу критику

Українські видання поза Україною, в тому числі й наша „Свобода“ (ч. 14, з 8 квітня), неґативно висловилися щодо того, що всі звернення Світового Конґресу Українців на адресу Президента Віктора Януковича, починаючи від самого приходу його до керма держави, залишаються без відповіді, хоч у тих документах ідеться про дуже важливі для українства речі – невизнання теперішньою владою в Україні Голодомору 1932-1933 років актом цілеспрямованого геноциду, значні обмеження свободи слова, переслідування опозиції, деструктивні процеси в галузі освіти тощо.

Критичний погляд на розвиток подій в Україні – це не якась тенденційна позиція СКУ, не упереджене наставлення до В. Януковича і Партії Реґіонів, а закономірна реакція на занепокійливу очевидність.

І не тільки СКУ занепокоєний. Наприклад, у цьогорічному звіті Державного департаменту США, оприлюдненому 8 квітня, чорним по білому стверджується, що ситуація з дотриманням людських прав в Україні – вкрай кепська. До порушень звіт відносить систематичні знущання над в’язнями і затриманими міліцією, все нові й нові кримінальні справи проти опозиційних політиків. Спеціяльний розділ „Посадова корупція і прозорість влади“ констатує, що хабарництво ні трохи не зменшується ні в законодавчій, ні у виконавчій, ні в судовій гілках влади.

Зокрема у згаданому звіті говориться: „Посадові особи, в тому числі найбільш високопоставлені чиновники, часто провадили безкарні корупційні дії, тому 5 жовтня минулого року на зустрічі з чужоземними інвесторами в Києві президент Групи „Держави проти корупції“ (GRECO) Драґо Кос заявив, що він не побачив поліпшень у боротьбі з корупцією в країні, відтоді, як уряд В. Януковича почав працювати“.

Автори звіту будують цей висновок, знов таки, не на здогадах чи чутках і не на політичних упередженнях, а на конкретних фактах, і мовиться не тільки про корупцію у владній системі і загалом в суспільстві, але й про дискримінацію супроти жінок і дітей, про торгівлю людьми, про беззахисність українських громадян перед злочинними силами.

Й ось як на цю справедливу констатацію суспільних недоліків в Україні відгукнулася провідна Партія Реґіонів. „Не розумію, за яким принципом складався цей звіт і хто подавав інформацію для таких безглуздих висновків. Подібне до того, що автори доповіді обнюхалися нафталіну чи накурилися“, – сказав в інтерв’ю для газети „Комерсант-Україна“ чільний діяч фракції „реґіоналів“ у Верховній Раді Вадим Колесніченко. То чи можна після такої некультурної відповіді дивуватися, що українська влада і персонально Президент В. Янукович іґнорують адресовані їм відкриті листи і звернення Світового Конґресу Українців?

Тому, дорога читацька громадо, гуртом думаймо, в який спосіб ми, американське і світове українство, можемо змусити уряд України і Президента В. Януковича цивілізовано реаґувати на критику.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Газета заснована у 1893 році

Видає Український Народний Союз

Головний редактор – Рома Гадзевич

Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510

E-mail: svoboda@svoboda-news.com Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Передплата на рік $55.00, на півроку – $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку – $30.00. За кожну зміну адреси – $1.00.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.

Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“

Адміністратор – Володимир Гончарик (973) 292-9800 дод. 3041, e-mail: admin@svoboda-news.com

Керівник відділу оголошень – Марійка Осціславська (973) 292-9800 дод. 3040, Fax: (973) 644-9510, e-mail: adukr@optonline.net

Передплата – Марійка Пенджола 973) 292-9800 дод. 3042, e-mail: subscription@svoboda-news.com

КВІТЕНЬ В НАШІЙ ІСТОРІЇ

Світлій пам’яті народознавця

Вчора, 21 квітня, виповнилося 140 років від дня народження українського народознавця Володимира Гнатюка. Додавати до його імені якісь суперлятиви – відомий, заслужений, видатний – зайва річ, бо в історії українського національного відродження в Галичині воно стоїть поряд з безсмертними іменами Івана Франка і Михайла Грушевського. Щоправда, в Україні ще 20 років тому, тобто до відновлення державної незалежности, В. Гнатюка знали переважно як етнографа і фолкльориста, записувача українських народних пісень. Але й про М. Грушевського в радянські часи люди знали небагато. Та й навіть творчість І. Франка, попри формальне її визнання, спотворювалася до невпізнання.

От і про В. Гнатюка мало сказати – етнограф і фолкльорист, був він глибоким мовознавцем, літературознавцем, перекладачем, редактором, видавцем, вченим-славістом, істориком. Ця сторінка його діяльности – історичні дослідження – замовчувалася особливо вперто, бо в тих ґрунтовних Гнатюкових працях ішлося про національно-визвольну боротьбу нашого народу і про безперервний процес дозрівання самобутнього українського етносу до рівня самодостатньої нації.

Виходець з села Велеснів на Тернопільщині, вихований у звичайній селянській родині – звичайно-незвичайній, якщо підкреслити її закоріненість у звичаєву, пісенну українську культуру, В. Гнатюк в усій тодішній Европі здобув високий науковий авторитет в галузі етнології. Визначні заслуги Наукового Товариства ім. Шевченка перед Україною й українським відродженням величезною мірою пов’язані з працею В. Гнатюка як секретаря НТШ і члена його Філологічної комісії. Він також був членом-кореспондентом Російської і Чехословацької академій наук, в добу визвольних змагань 1917-1921 років – академіком Всеукраїнської академії наук, відтак – членом Віденської академії наук, наукових товариств Австрії, Німеччини, Швеції.

Відзначаючи ролю цього всеевропейського ученого, організатора науки і громадсько-політичного діяча, М. Грушевський писав: „Те, що Володимир Гнатюк дав українській нації, творить великий і вічно пам’ятний монумент його любови до українського народу“.

Серед праць – а їх учений написав майже тисячу – В. Гнатюка, які дотепер не втратили свого наукового і пізнавально-виховного значення, – шеститомник „Матеріяли до української етнології“ , „Галицько-руські народні леґенди“, „Лірники“ „Коломийки“, „Гаївки“, „Народні оповідання про опришків“, „Колядки і щедрівки“, „Українські народні байки“, „Народні новели“, „Етнографічні матеріяли з Угорської Русі“, „Руські в Бачці“, „Русини в Угорщині“, „Русини Пряшівської єпархії і їх говори“, „Словаки чи русини“ та багато інших.

Особливою турботою вченого були неймовірно тяжкі умови українського національного пробудження на Закарпатті, де автентичне українство перебувало під подвійним асиміляторським тиском – мадярським і москвофільським. Відомо, що автором знаменитого маніфесту „І ми в Европі. Протест галицьких русинів проти мадярського тисячоліття“, окрім І. Франка, був також В. Гнатюк, який вже тоді був неперевершеним, системним знавцем української народної культури Закарпаття.

У власній статті на цю ж тему „Відродження угорських русинів“ В. Гнатюк писав: „Не треба перед часом тратити надію на відродження Угорської Руси, поки животіє-дихає сам корінь народу, хоч і темний – сільський хлібороб. Скоріше чи пізніше пустить той корінь зелені паростї і віджиє народ, хоч, як здавалося, пропащий“.

Після розпаду Австро-Угорської імперії, коли українці Закарпаття у складі Чехословацької Республіки дістали набагато кращі умови для національного життя, в Ужгороді виникло Товариство „Просвіта“. В. Гнатюк, обраний його почесним членом, писав тоді: „Невмірно тішуся, що для Угорської України минув довгий період веґетовання та настав новий, що віллє в неї правдиво національну структуру життя. Я тепер спокійний за її будуччину, бо вона вже не загине для нашої нації“.

П. Ч.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Не вживаймо ворожу статистику

Останнім часом науковці-професори університетів звернули увагу на статистичні дані, намагаючись обчислити, скільки померло людей з голоду під час Голодомору-геноциду українського народу в 1932-1933 роках. Український американський демограф Олег Воловина у доповіді 9 листопада 2010 року в Торонтському університеті заявив, що втрати населення від Голодомору 1932-1933 років становили в Україні 4.89 млн. осіб.

Проф. Тимоті Снайдер написав велику працю про жертви терору Гітлера та Сталіна. Він теж потрапив під вплив ворожої статистики, яку просовують наші вороги.

Відомо, що перепис населення, проведений в СРСР 1937 року, офіційно подав чисельність населення – 170 млн. осіб. Також відомо, що всі працівники, які проводили перепис населення, були після того розстріляні, вивезені на заслання, замордовані, щоб нікому не говорили правди, що перепис виявив тільки 147 млн. осіб. Коли порівняти статистичні дані перепису з 1914 року, то 178 млн. осіб було в Російській імперії.

Під час Першої світової війни загинуло 1.7 млн. осіб, пропало безвісти 2.5 млн. осіб. Отже, населення поменшало на 4.2 млн. осіб. Тому Сталін наказав подати в перепису населення 1937 року 170 млн. осіб, бо в дійсності за радянської влади до перепису 1937 року населення зменшилося на 26.8 млн. осіб. Сам Сталін в розмові з Черчілем показав на пальцях, що під час голоду згинуло 10 млн. осіб.

Відносно статистики, хочу пригадати, що не тільки Сталін змушував фальшувати статистичні дані, а ще Польща в третьому „Проєкті на знищення Русі" з 1908 року, який був виданий у Львові 1909 року автором Михайлом Михайловим та видавцем Володимиром Бачинським, радила, як нищити русинів. Одною з головних точок було фальшування статистичних даних про чисельність русинів у Галичині. Радили подавати зменшену їх кількість, а поляків подавати як більшість населення, щоб опінія західних держав була на стороні Польщі.

Тому нашим сучасним історикам, що вже написали та пишуть підручники історії, не можна вживати статистику польську чи радянську, бо вона неправдива, спеціяльно зфальшована. Найбільш правдивим був би перепис населення від села до села, щоб знати, кого вивезли, замордували на місці, а хто помер від голоду. Подібно люди з Волині, Галичини та Закерзоння, Холмщини, Підляшшя, Надсяння та Лемківщини мають списки польських осадників, заслужених військових, колоністів, яких навезли в західну Україну від 1921 року по вересень 1939 року. Їх прізвища збереглися в кожній волості та в пам'яті людей.

Мене дуже дивує, що історики не заперечують тенденційні статистики, які створені під впливом ворожих сусідів, а самі їх повторюють.

Росія за всяку ціну не хоче допустити статистичної правди про Голодомор, не хоче визнати вимогу відшкодування потерпілим родинам, так як Німеччина виплачує жертвам голокосту. А Польща й далі просуватиме свою дальшиву статистику про події в західній Україні, щоб закрити свої злочини, особливо на Волині, Холмщині, Підляшші, Надсянні та Лемківщині.

Любов Василів-Базюк,
Торонто

Чому немає телеканалу „Інтер+"?

Телевізійний канал „Інтер+", який почав мовлення 13 січня 2002 року, є першим українським міжнародним телеканалом провідного українського каналу „Інтер". Мовлення телеканалу орієнтовано на українців за кордоном, які хочуть більше дізнатися про сучасну Україну.

Телеканал має ліцензію на міжнародне мовлення, видану Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення. У 2010 році строк дії ліцензії було продовжено на 10 років.

Починаючи з лютого 2006 року, телеканал „Інтер+" розповсюджувався на території США через супутникову плятформу „Dish Network", що дало численній українській діяспорі можливість отримувати інформацію про події в Україні та світі безпосередньо з України рідною мовою.

На жаль, попри суттєву зацікавленість у телеканалі з боку глядачів, мовлення каналу „Інтер+" на плятформі „Dish Network" 24 лютого цього року було припинено. Причину небажання продовжити дію договору з'ясувати не вдалося. Таким чином, частина українців, які проживають у США, втратили доступ до інформації про події в Україні, телепрограм і фільмів рідною мовою.

Ми впевнені, що звернення телеглядачів до представників „Dish Network" зможе переконати їх у важливості українського телеканалу.

Анатолій Сальник,
директор Товариства „Thorsat",
Київ

Шановні дописувачі!

Порівняно невеликий обсяг тижневика і значне число пропонованих редакції матеріялів змушує звернутися до Вас з проханням надсилати до публікації тексти листів обсягом не більше, ніж 500 слів, тобто три-чотири сторінки машинопису, через два інтервали. Редакція залишає за собою право скорочувати довгі тексти і виправляти їх згідно з чинним правописом. Просимо утримуватися від відступів від обраної теми для опису сторонніх щодо неї питань.

Редакція

Як Юрій Луценко виступив за правду

У „Свободі" від 18 березня я прочитав лист Віри Оберемок, яка зібрала 103 підписи в обороні Юрія Луценка. За це вітаю її. І в нас повинно бути більше таких письменниць, як В. Оберемок, тому що справа Ю. Луценка стосується усіх. Я хочу подати коротку історію про мою справу.

Два роки тому я одержав листа з України від сестри, яка написала, що її внук Богдан мав нещасний випадок на шляху з села до Бучача. Він їхав головною дорогою, а з польової дороги на нього наскочив автом чоловік, що розвозить продукти.

Ударив авто внука так сильно, що вже його авто не можна було направляти. Відвезли на смітття. Пощастило, що Богдан і два його товариші вийшли з пригоди з легкими пораненнями. Було досить свідків, які були на місці і свідчили, що то вина чоловіка, який розвозив продукти, але справу так повернули, що саме він її виграв.

Богдан був у відчаї. Я попросив сестру, щоб її внучка Леся, яка закінчила вищу школу, зробила добрі пляни місця, зібрала всі свідчення, фотографії, всі потрібні документи.

Через тиждень я одержав всі документи і вислав їх до Києва, до тодішнього міністра внутрішніх справ Ю. Луценка. У листі я перепросив його, що забираю дорогий час і турбую моїми справами.

За 10 днів я одержав від міністра досить великого листа. Він писав, що особисто розглянув цю справу і всі документи вислав до прокуратури в Тернополі, щоб вони ще раз докладно все перевірили. Таку перевірку було зроблено і справа обернулася на користь потерпілих. Богдан купив нове авто і сказав: „Тепер вірю, що є ще правда на світі, тільки треба її шукати".

Треба нам боронити різними способами Ю. Луценка, який став на заваді Партії Реґіонів, бо він був один з тих, хто почав викорінювати корупцію і наводити порядок. Ми повинні боротися за те, щоб ніхто не мав страху і жодної тривоги.

Василь Пелешук,
Бріджпорт, Конектикат

Триває поширення книжки про призвідців Голодомору

Минулого року, коли новий провід України заперечив злочинність Голодомору 1932-1933 років в Україні, організація „Американці в обороні людських прав в Україні" (AHRU), де президентом Божена Ольшанівська, звернулася до читачів „Свободи" (ч. 53) з закликом взяти участь у поширенні книжки Левка Хмельковського „136 призвідців Голодомору", наклад якої саме надійшов з друку до видавництва „Свічадо". Пропонувалося вислати до AHRU по 5 дол. для оплати однієї книжки і вартості її пересилання до мешканців та бібліотек України.

Багато читачів надіслали свої пожертви. Отримали книжки Іван Матис в Житомирі, Людмила Хоменко в Києві, Олексій Шевченко в Сумах, Володимир Семистяга в Луганську, Микола Василенко в Херсоні, а також Державні обласні універсальні бібліотеки у Вінниці, Дніпропетровську, Донецьку, Запоріжжі, Полтаві, Сумах, Херсоні, Хмельницькому, Чернігові, Севастополі, Луганську, Миколаєві, Одесі, Симферополі, бібліотеки Кримського державного гуманітарного інституту, університетів в Донецьку, Запоріжжі, Дніпропетровську, Одесі, Полтаві, Харкові.

Надіслано книжку до державних педагогічних інститутів в Переяславі-Хмельницькому, Ізмаїлі, Глухові, Луганську, педагогічних університетів в Чернігові, Сумах, Миколаєві, Херсоні, Кіровограді, Харкові.

Книжку отримали в Донецькому інституті соціяльної освіти, Соціяльно-педагогічному інституті „Педагогічна академія" в Кіровограді, Одеській державній науковій бібліотеці ім. Максима Горького.

Книжку мають Харківська державна наукова бібліотека ім. Володимира Короленка, Горлівський державний педагогічний інститут чужоземних мов, Республіканська універсальна наукова бібліотека ім. Івана Франка в Криму, Харківська державна академія культури, Східньоукраїнський Національний університет в Луганську, Одеський Національний університет ім. Іллі Мечнікова, Наукова бібліотека Національного педагогічного університету ім. Михайла Драгоманова, Дніпропетровська центральна міська бібліотека, Система бібліотек для дітей Дніпропетровська, Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. Василя Сухомлинського в Києві, Наукова бібліотека ім. Михайла Максимовича Київського національного університету ім. Тараса Шевченка, Краматорська міська публічна бібліотека ім. Максима Горького, Державна бібліотека України для юнацтва Центральна бібліотека ім. Тараса Шевченка і спеціялізована молодіжна бібліотека „Молода гвардія" для дітей в Києві, бібліотека національного університету „Києво-Могилянська академія".

Вислано книжки до Червонограду, Львівська область, в села Хащів, Себечів, Львівська область, Костільники, Золотий Потік, Тернопільська область, до Анатолія Кузьмінського в Черкаси, Лариси Юхман до Львова, в школу- інтернат села Головчинці, Хмельницька область.

До висланих книжок додано листи з зазначенням осіб, які оплатили вартість книжок і доставлення їх поштою.

Відроджуймо разом нашу історичну пам'ять! Щоб продовжити поширення книжки, можна вислати пожертви на адресу: AHRU, 43 Midland Place, Newark, NJ 07106-2803.

Богдан Трояновський,
директор видавництва „Свічадо",
Львів

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Нові члени УНСоюзу

Саманта Рамірез, доня Люби та Себастіяна Рамірезів, з Джерзі-Ситі, Ню-Джерзі, – нова членка 269-го Відділу УНСоюзу. Свою внучку забезпечили бабуся Любов і дідусь Петро Части.

Наталія Рамірез, доня Люби та Себастіяна Рамірезів, з Джерзі-Ситі, Ню-Джерзі, – нова членка 269-го Відділу УНСоюзу. Свою внучку забезпечили бабуся Любов і дідусь Петро Части.

Захарій-Юрій Яремко, син Мотрі та д-ра Юрія Яремків, з Стокгольму, Швеція, – новий член 47-го Відділу УНСоюзу. Свого внука забезпечили бабуся Марта та дідусь д-р Ігор Федорови.

Головну канцелярію УНС відвідав Стефан Романів

ПАРСИПАНІ, Ню-Джерзі. – 8 квітня Головну канцелярію Українського Народного Союзу відвідав голова Організації Українських Націоналістів і генеральний секретар Світового Конґресу Українців Стефан Романів, який ознайомився з діяльністю УНСоюзу і редакцій його періодичних видань.

С. Романів народився 12 листопада 1955 року в Мельбурні, Австралія. Батько родом із Тернополя (прибув до Австралії у 1949 році), мама – німкеня (Штутґарт, Німеччина). Закінчив педагогічний університет у Мельбурні, працював учителем початкової школи. Очолював парляментську комісію з питань багатокультурности. Нині є також головою Міжнародного комітету з відзначення 75-літ-

(Закінчення на стор. 19)

На фото (зліва): скарбник УНСоюзу Рома Лісович, Стефан Романів, президент УНСоюзу Стефан Качарай, перший заступник президента УНСоюзу Михайло Козюпа. Фото: Рома Гадзевич

Гість УНСоюзу – о. Василь Говера з Казахстану

ПАРСИПАНІ, Ню-Джерзі. – 14 квітня Головну канцелярію УНСоюзу відвідав Апостольський делеґат Української Греко-Католицької церкви (УГКЦ) в Казахстані і Центральній Азії о. Василь Говера в супроводі голови Ради оборони і допомоги Україні (РОДУ) Українського Конґресового Комітету Америки Івана Буртика.

З гостем мали бесіду президент УНСоюзу Стефан Качарай і головний секретар Христина Козак. До Америки о. В. Говеру запросив Єпископ Павло Хомницький.

Гість розповів, що в Казахстані проживає найбільше, після Росії та США, закордонних українців. У 1998 році їх було 796 тис. осіб, тепер урядові чинники називають чисельність 330 тис. осіб. Насправді українців значно більше. В кра-

(Закінчення на стор. 9)

Учасники зустрічі в Головній канцелярії Українського Народного Союзу (зліва): Іван Буртик, Христина Козак, о. Василь Говера, Стефан Качарай. Фото: Левко Хмельковський

Відбулися річні збори 194-го Відділу УНС „Свобода"

НЮ-ЙОРК. – Загальні річні збори одного з найстарших відділів Українського Народного Союзу – 194-го Відділу „Свобода" (відділ засновано у 1919 році) відбулися 29 березня у приміщенні Товариства „Самопоміч".

Головою зборів була Надя Савчук, секретарювала Дарія Костів. Звітувала голова Відділу Олександра Юзенів, секретар Оксана Лопатинська та голова Контрольної комісії Стефанія Косович.

Після заслухання звітів перевибрано головою О. Юзенів, секретарем О. Лопатинську. Контрольну комісію вибрано в складі: С. Косович – голова, Анастазія Гірняк і Василь Панчак – члени.

В обговоренні висловлено думку, що було б корисно реклямувати „Свободу" та „Український тижневик" в різних громадських виданнях – альманахах, збірниках та брошурах, бо не всі знають про ці часописи. Також вирішено виділити з каси Відділу 200 дол. на пресовий фонд „Свободи".

Олександра Юзенів

Члени 194-го Відділу Українського Народного Союзу „Свобода" (сидять зліва): Стефанія Косович, Олександра Юзенів, Оксана Лопатинська, Дарія Костів, (стоять зліва): Надя Савчук, Еліза Панчак, Анна Клоків, Анастазія Гірняк і Дарія Рекуча. Фото: Олег Лопатинський

Три вірші Тараса Шевченка і його автопортрети

ТОРОНТО. – 25 березня у приміщенні Канадсько-Української Мистецької Фундації відбувся вечір на пошану Тараса Шевченка, організований спільними зусиллями Наукового Товариства ім. Шевченка та літературно-мистецького об'єднання „Слово".

Провадив вечором проф. Юрко Даревич, доповідачами були проф. Максим Тарнавський та д-р Дарія Даревич. Як музична інтерлюдія прозвучали народні пісні на вірші Т. Шевченка у запису тріо бандуристок „Золоті струни".

Здавалося б, стільки вже написано і сказано про нашого великого поета, що ще нового можна знайти у його так, на перший погляд, добре відомій творчості? Однак, спадщина геніяльних мистців – це справді невичерпна скарбниця, що криє безліч несподіваних відкрить та ще більше загадкових запитань, на які нелегко, а може й неможливо знайти однозначну відповідь.

Власне, звернути увагу слухачів на неоднозначність, амбівалентність, непростість Шевченкового мислення поставив собі за мету проф. М. Тарнавський. Назвавши свою доповідь „Кілька віршів Тараса Шевченка", він обрав три вірші поета, написані 9 лютого 1858 року в Нижньому Новгороді, де поет опинився після заслання, очікуючи дозволу повернутися до Петербурґу.

Як наголосив проф. М. Тарнавський, ці вірші – „Доля", „Муза" і „Слава" – є надзвичайно важливими у поетовій творчості: після довгої семилітньої поетичної мовчанки Т. Шевченко знову вирішив бути поетом, у цих віршах він осмислює своє минуле життя та зазирає у майбутнє.

Д-р Дарія Даревич

Д-р Максим Тарнавський

Кожен вірш цього поетичного триптиха виявляє непросту діалектику Шевченкової думки. Так, у вірші „Доля" він починає – „Ти не лукавила зо мною", а через кілька рядків звинувачує – „А ти збрехала".

Врешті знову визнає: „Ми не лукавили з тобою...". Як переконливо довів М. Тарнавський, для Т. Шевченка доля є не сліпий фатум, щодо якого людина безсила, а свідомий вибір, який поет має виконувати до кінця.

У вірші „Муза" знаходимо також типові Шевченкові загадки. Наприклад, як зрозуміти ствердження, що доля в неволі „...пишалася, як квіточка в полі", коли знаємо, що він якраз тоді перестав писати вірші? Принаймі, з цього тексту стає очевидним, що поезія для Т. Шевченка є найсвятішим – його молитвою, і він благає музу помогти „молитву діяти до краю".

Третій вірш, „Слава", знову ж таки, прикметний неоднозначним поетовим наставленням до слави: Т. Шевченко і зневажає її як „перекупку п'яну", і водночас прагне до неї „пригорнутись" – адже, як гордо визнає він у вірші „Доля" – „Слава – заповідь моя". Насторожуючим і – як виявилось – пророчим ляйтмотивом у цьому триптиху є постійна думка про скору смерть. Поетові тоді було лише 44 роки...

Якщо дотепна і прониклива аналіза проф. М. Тарнавського викликала у всіх присутніх негайне бажання знову зануритися в бурхливе море Шевченкової поезії, то доповідь д-ра Д. Даревич про малярську спадщину Т. Шевченка змусила замислитися над його величчю як художника.

Як наголосила доповідачка, Т. Шевченко був видатним майстром пензля і різця, що з великим талантом працював у різних жанрах та вніс багато нового в живопис тогочасної Російської імперії. На відміну від віршування, він не перестав малювати і на засланні, а після повернення до Петербурґу особливо наполегливо працював у техніці офорту.

Центральне місце д-р Д. Даревич присвятила автопортретам Т. Шевченка. Він залишив понад 100 автопортретів, які характеризують не лише зміну його мистецької особистости, але і еволюцію його сприйняття світу та самого себе. В ранніх автопортретах з початку 1840-их років він малює себе від зображення з зеркала. Вже тут помітне його зацікавлення драматичними світловими ефектами.

В автопортретах періоду заслання Т. Шевченко часто зображає себе серед товаришів по солдатській службі, або ж як очевидець побутової сценки на задньому пляні.

Особливо відомі автопортрети Т. Шевченка після повернення з заслання, які він робив на підставі світлин, що на той час стали дуже популярними. Знову вражає його майстерна гра світлотінню, драматизм контрастів, якого він навчився в улюбленого ним Рембрандта.

Характерно, що в цих останніх автопортретах Т. Шевченко зображає себе в українській селянській одежі та – порівняно до його світлин того часу – значно постарілим. (Про останнє говорили і Д. Даревич і М.Т арнавський). Що це – нарочита мистецька поза ображеного мистця, у якого відібрали 10 найцінніших років життя, чи його прозірливе бачення самого себе напередодні трагічної кончини?...

Справді, життя і творчість Т. Шевченка продовжує викликати безліч хвилюючих питань, відповідь на які шукатимуть наступні покоління українських дослідників.

Даґмара Турчин

Гість УНСоюзу...

(Закінчення зі стор. 8)

їні діють п'ять парафій УГКЦ, ще 10 обслуговують українські священики.

Українців об'єднує Асоціяція „Українці Казахстану", яку очолює Заслужений працівник культури України Михайло Парипса. У її складі – 11 товариств – в Акмолинську, Караґанді, Павлодарі, Саптаєві, Кустанаї та інших містах. При товариствах діють творчі колективи (хори і вокальні гуртки), школи, бібліотеки. Українською мовою видаються газети, є також телевізійні і радіопрограми. Асоціяція є колективним членом Української всесвітньої координаційної ради.

Українці оселилися в Казахстані у висліді примусових виселень учасників повстання 1768 року, а також репресій комуністичної влади. Чимало їх приїхало в пошуках вільних земель, на освоєння цілини, а також на будови і підприємства Казахстану, особливо в роки Другої світової війни. Частину українського населення становлять колишні в'язні сталінських таборів та їхні нащадки.

У минулі роки влада неприхильно ставилася до української мови і культури, але після розпаду СРСР почала зростати національна активність українців, утворилися українські національно-культурні організації.

Українські товариства проводять свої національні свята, беруть участь в державних подіях – Днях національних мов, Днях казахської мови, Днях національної злагоди та інших. Представники українців у Великій асамблеї народів Казахстану і в обласних малих асамблеях.

Значну підтримку, особливо у відродженні церковного життя, подає РОДУ і зокрема І. Буртик – бажаний гість українських громад. Активно діє він також у площині увічнення пам'яті жертв сталінських репресій.

Л. Хм.

Світлини з Казахстану (зліва): пам'ятні знаки на місці сталінського концтабору, навчання українських дітей, авто о. Василя Говери долає степ.

Пам'яті Митрополита Константина Богачевського (1884-1961)

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – Весняний цикл викладів, присвячений визначним українським християнським діячам діяспори, що його зорганізували Товариство українців-католиків „Свята Софія" та Осередок Наукового Товариства ім. Шевченка (НТШ) у Філядельфії, розпочав в четвер, 24 березня, пропам'ятний вечір у 50-ліття смерти Митрополита Української Католицької Церкви в США Константина Богачевського.

Після вступного слова, яке виголосив голова ТСС академік Леонід Рудницький, голова Осередку НТШ д-р Ярослав Заліпський представив доповідачку – д-р Марту Богачевську-Хомяк, відому громадську діячку, історика, члена НТШ, авторку семи книг.

Д-р М. Богачевська-Хомяк – професор численних американських та українських університетів, вона виступала з викладами в таких престижних вищих навчальних закладах, як Гарвардський, Вашінґтонський, Київський Національний університети, Києво-Могилянська академія та інших.

За дослідження „Біле по білому. Жінки у громадському житті України 1884-1939" (Київ, 1995) здобула премію Барбари Гелд – Асоціяції славісток Америки (1988) і Премію Фундації Омеляна та Тетяни Антоновичів (1989). Від 1999 року вона – директор Програми ім. Фулбрайта в Києві.

Виступ доповідачки кинув нове світло на постать Митрополита Константина, розвіяв чимало мітів, а також заповнив численні „білі" плями в історії його урядування на Митрополичому престолі у Філядельфії.

Доповідає д-р Марта Богачевська-Хомяк.
Фото: Євген Партика

М. Богачевська накреслила історичне тло, в якому молодому воякові, священикові, а згодом – єпископові, довелось продовжити справу адміністративного укладу УКЦ в Америці, що його започаткував Сотер Ортинський, ЧСВВ. Вона детально описала становище Церкви та духовенства в умовах польського панування в Західній Україні, зупинилася на причинах постання двох окремих єпархій в Америці для українців-католиків візантійського обряду – галичан та русинів-закарпатців, а також вияснила ролю Папи Пія XI в утвердженні статусу УГКЦ на території новоствореної Польської держави після Першої світової війни.

Саме понтифік повністю спонзорував новопризначеного Митрополита Константина у його подорожі до Америки, де на нього чекала місія упорядкування парафіяльного життя та розбудови українського шкільництва.

Митрополит Константин слушно вбачав майбутнє українського народу на поселеннях в школах та освітніх установах. Разом з Сестрами Чину св. Василія Великого йому вдалось збудувати солідний фундамент середньої та вищої освіти в США.

Доповідачка представила слухачам постать Митрополита як особу товариську, дотепну, напрочуд скромну та сумлінну: вставав о 5-ій ранку, відправляв Божественну Літургію, працював з 9-ої ранку до 9-ої вечора, а між відправами ходив на довгий прохід. Для нього справи Церкви мали пріоритет над потребами його родини, яка численно еміґрувала до США: не відмовляючи їм у належній допомозі, він ніколи не надуживав свого статусу, аби забезпечити усі їхні потреби. Навпаки, заохочував своїх рідних вчитись давати собі раду в нових умовинах життя на чужині.

Як зазначив у своєму коментарі д-р Олександер Лужницький, Митрополит Константин був людиною цілковито посвяченою Богові, а ті з людей, які любили дисципліну, мали в митрополитові взірець, гідний наслідування.

Вечір завершено традиційним буфетом.

Прес-служба
Товариства „Свята Софія"

Конференція, присвячена ювілеєві УВАН

НЮ-ЙОРК. – Минулого року Українська Вільна Академія Наук (УВАН) в Америці запланувала гроно ювілейних заходів на відзначення 65-ліття заснування УВАН в Европі (1945-2010) та 60-ліття УВАН у США (1950-2010).

У рамках цього проєкту 26 березня у власному будинку УВАН, що в близькому сусідстві від Колюмбійського університету, відбулася пропам'ятна наукова конференція „Українська Вільна Академія Наук (1945-1950-2010): історія та сучасність".

Поряд з відомими американськими вченими українського походження у конференції взяли участь гості з Києва – представники Національної Академії Наук України, відомі дослідники з Інституту літератури ім. ТарасаШевченка Олесь Федорук та Степан Захаркін. Конференція викликала значний інтерес серед української громади Ню-Йорку, її численних симпатиків. Лекційна заля у старовинній читальні колишньої міської бібліотеки була того дня вщерть залюднена.

Головував на конференції президент УВАН д-р Альберт Кіпа. Звертаючись до присутніх при відкритті цієї врочистої академії, він наголосив на величезному значенні, яке для згуртування українських наукових сил у західньому світі після Другої світової війни мав сам факт появи міцної централі вчених, вихідців з України.

УВАН була створена 16 листопада 1945 року в Авґсбурзі (Німеччина). Пізніше, в зв'язку з переїздом більшої частини українських науковців на американський континент, УВАН перенесено до США.

Подальші досягнення української наукової еліти, що опинилася на Заході, д-р А. Кіпа висвітлив у доповіді „Внесок УВАН у США в скарбницю української науки і культури". Доповідач зазначив, що основний склад УВАН творили вчені, які до війни були членами Всеукраїнської Академії Наук (ВУАН) у Києві. Були серед них також і дальші еміґранти – представники НТШ у Львові, Всеукраїнського Археологічного Комітету, Історично-Філологічного Товариства в Празі, наукових інститутів та установ інших европейських столиць. У пам'яті були ще зовсім свіжі довоєнні поневіряння на батьківщині: численні утиски, заслання, тюремні застінки та концтабори. Головною „провиною" членів ВУАН була тверда відмова зрікатися наукових істин на догоду ідеологічним доглядачам.

Важливу ролю у виникненні УВАН в 1945 році відіграла організаційна діяльність шевченкознавця Володимира Міяковського (1888-1972). 24-25 квітня 1946 року, коли УВАН налічувала вже сім фахових груп, відбулася перша Шевченківська конференція, і на ній було обрано першого президента УВАН – проф. Дмитра Дорошенка. Через кілька років УВАН було закладено в Канаді, а тоді в США (15 квітня 1950 року), де її очолив відомий генетик Михайло Ветухів.

Одним з найважливіших напрямків діяльности УВАН була видавнича справа. Протягом 1951-2005 років вийшло друком 210 видань українською і англійською мовами. Серед них такі авторитетні праці, як „The Annals" (33 томи), „Ukrainian Historiography 1917-1956" Олександра Оглоблина, „Катедра св. Софії в Києві" Олекси Повстенка, 22 числа „Бюлетеня УВАН у США", 33 щорічні випуски „Новин з Академії" тощо, видано (або перевидано) низку художніх творів, які не могли появитися в УРСР.

Д-р А. Кіпа зацитував думку Юрія Шевельова про значення англомовних видань УВАН для ознайомлення світової наукової суспільности з українознавчою проблематикою, „вільною від емоційного погляду... чи політичної аґітації", і нагадав, що видання УВАН віддавна передплачують найголовніші наукові бібліотеки й університету світу.

Доповідач також докладно зупинився на аналізі цінних видань, присвячених Лесі Українці, відзначив позитивну ролю діяльности УВАН для стримування фальшувань та перекручень в підсовєтському українознавстві. Публікації українських вчених на Заході сприяли появі і в підсовєтській Україні наукових видань, які не завжди були вигідні пануючому режимові.

На закінчення д-р А. Кіпа подякував найбільш активним жертводавцям, ентузіястам та щоденним працівникам, завдяки яким діяльність УВАН триває.

Доповідь д-ра О. Федорука була присвячена темі „Шевченкознавство в УВАН (1940-1960-ті роки)". Він розповів про працю закордонних шевченкознавців для видання багатотомового зібрання творів Т. Шевченка за редакції визначного текстолога Павла Зайцева. Через початок Другої світової війни цей проєкт повністю реалізувати не вдалося, та було закладено тривкі підвалини для розвитку української гуманітарної науки у діяспорі. Завдяки цьому у 1948 році було створено Інститут шевченкознавства УВАН.

На дільности цього інституту в США та Канаді д-р О. Федорук зупинився детальніше. Доповідач виокремив галузі шевченкознавства, які розвивалися поза межами України за відсутности ориґіналів Шевченкової творчости, архівних джерел, багатьох друкованих матеріялів, дав стислий огляд тематики шевченкознавчих публікацій та конференцій УВАН перших повоєнних десятиліть. Як на одне з найвизначніших досягнень УВАН у галузі шевченкознавства д-р О. Федорук вказав на англомовний збірник „Taras Ševčenko. 1814-1861: A Symposium", підготовлений за редакцією Ю. Шевельова і В. Міяковського та виданий 1962 року в авторитетному видавництві „Mouton & Co" (Ґаґа, Голяндія).

Далі з доповіддю на тему „Київський архів Володимира Міяковського (огляд документальних матеріялів)" виступив д-р С. Захаркін. Еміґраційний архів В. Міяковського зберігається в Центральному державному архіві вищих органів влади України в Києві й містить багатий матерівл як для дослідження біографії та творчого доробку науковця, так і для вивчення науково-культурного життя Києва 1920-их – першої половини 1940-их років. Доповідач докладно зупинився на коментуванні наявних в архівному фонді рукописів недрукованих праць Міяковського 1920-их років.

(Закінчення на стор. 27)

Саркофаг для ЧАЕС – спільна справа усього людства

КИЇВ. – Для спорудження нового укриття на четвертому енерґоблоці Чорнобильської атомної електростанції (ЧАЕС) бракує ще понад 700 млн. евро, заявив віце-президент Европейського банку реконструкції та розвитку (ЕБРР) Горст Райхенбах. Зібрати ці фонди банк плянує на конференції країн-донорів Чорнобильського фонду „Укриття".

Будівельні роботи за проєктом вже розпочалися і фінансуються вчасно. Однак у частини експертів безпека та доцільність нового укриття викликала сумніви, тому були внесені останні зміни у проєкт нового безпечного укриття з урахуванням вимог безпеки.

Безпечне укриття для реактора: чи встигнуть до 2015 року? Директор департаменту ядерної безпеки ЕБРР Вінс Новак повідомив, що конструкції укриття почнуть збирати на майданчику біля саркофага вже цієї осені, а у 2015 році повністю змонтовану арку укриття насунуть на четвертий енерґоблок.

Директор Державної аґенції з управління зоною відчуження Володимир Холоша повідомив, що український уряд і надалі готовий фінансувати 6 відс. від усіх робіт і забезпечити умови для вчасного будівництва нового укриття.

Однак не всі погоджуються з тим, що нове укриття стане вагомим кроком до розв'язання чорнобильських проблем. Так, учасник ліквідації аварії, а нині експерт з питань наслідків Чорнобильської катастрофи Володимир Осипенко в інтерв'ю Радіо „Свобода" заявив, що спорудження укриття за нинішнім проєктом становить потенційну екологічну небезпеку та загрожує новими фінансовими втратами. Експерт вважає, що єдиним остаточним вирішенням проблеми є спорудження постійного, великого сховища для ядерних відходів, яке дозволило б повністю розібрати четвертий енерґоблок та захоронити його матеріяли й речовини.

Сьогодні найбільшими донорами будівництва нового укриття на ЧАЕС є країни „Групи восьми", Евросоюз та ЕБРР. За проєктом, збудоване укриття служитиме понад 100 років і дасть змогу повністю переробити та захоронити всі радіоактивні сполуки, які містяться в четвертому енерґоблоці.

Євген Солонина,
Радіо „Свобода"

Чорнобильська АЕС...

(Закінчення зі стор. 1)

метрів від ЧАЕС і в травні 1986 року спостерігались в усіх країнах північної півкулі, на акваторіях Тихого, Атлантичного та Північного Льодовитого океанів.

З 30 тис. населених пунктів України близько 2,000 мають статус забруднених в результаті аварії на ЧАЕС. Жахливі наслідки аварії гостро відчуваються й досі. Під спеціяльним медичним наглядом перебувають кілька мільйонів громадян України. Окремі райони, як і раніше, потребують необхідних маштабних захисних заходів, без яких неможлива безпечна життєдіяльність людей, що проживають на забруднених територіях. Особливу тривогу викликають стан здоров'я учасників ліквідації наслідків аварії, розвиток онкологічних захворювань у дітей.

Після аварії над реактором спорудили саркофаг із бетону, однак за останні роки конструкція стала небезпечною. Експерти попереджають, що в разі її руйнування в атмосферу може потрапити величезна кількість радіоактивних речовин. Завдяки укріпленню стін споруди термін її експлуатації вдалося продовжити на 15 років. Однак, цього може виявитися недостатньо для попередження катастрофи. Будівництво саркофагу фінансує Евросоюз, який вже витратив майже 500 млн. евро на реалізацію різних проєктів у Чорнобилі, а також Европейський банк реконструкції і розвитку.

Україна високо цінує готовність европейської сторони та інших донорів продовжувати фінансування проєктів, пов'язаних з ліквідацією наслідків аварії на ЧАЕС.

За розрахунками европейських експертів, нове укриття гарантуватиме безпеку на наступні 100 років і має стати однією з найбільших споруд у світі.

В Україні нинішній рік проголошено роком розв'язання чорнобильських проблем, у Києві 20-22 квітня відбувається Міжнародна науково-практична конференція „25 років Чорнобильської катастрофи. Безпека майбутнього", на якій представлені США на високому рівні.

Територія, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи, визначена як зона відчуження з особливою формою управління, що здійснює державний департамент „Адміністрація зони відчуження і зони обов'язкового відселення" Міністерства надзвичайних ситуацій України. Територія зони становить приблизно 2,600 квадратних кілометрів.

Місцевості у 30-кілометровій відстані від ЧАЕС, де спостерігалося інтенсивне забруднення радіонуклідами, із щільністю забруднення ґрунту понад доаварійний рівень ізотопами цезію, стронцію, або плутонію, відносяться до зони обов'язкового відселення.

На цій території неможливе проживання населення, ведення сільського господарства та іншої виробничої діяльності.

Для захисту людей від впливу радіяції в Україні у 1990-1992 роках передбачалося відселити з цієї зони 43,964 особи. Проте на території зони все ще проживають 567 сімей, які не скористалися правом на переселення та забезпечення житлом.

З 1991 року до цієї зони відносилося 86 населених пунктів у Житомирській, Київській, Рівненській та Чернігівській областях. За минулі після вибуху роки радіологічна ситуація в забруднених територіях та в зоні обов'язкового відселення суттєво поліпшилася. За результатами дозиметричної пашпортизації 2003-2006 років станом на 1 січня 2007 року з цієї зони було виключено 41 населений пункт.

В Адміністрації зони відчуження постійно відбуваються робочі зустрічі представників міністерств надзвичайних ситуацій України, Росії та Білорусі в рамках двосторонніх угод щодо подолання наслідків Чорнобильської катастрофи. На одній з таких зустрічей українська сторона представила проєкт „Загальнодержавної цільової програми подолання наслідків Чорнобильської катастрофи на 2011-2015 роки", яку передбачається здійснити протягом 2011-2015 років.

Сталися зміни в стані здоров'я потерпілих від аварії. Станом на 1 січня 2010 року в Україні налічувалося 2.25 млн. постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи громадян. Результати проведених Науковим центром радіяційної медицини України епідеміологічних досліджень свідчать, що в період 1988-2007 років частка здорових серед учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС зменшилась з 67.6 відс. до 4.08 відс., а частка хворих на хронічні хвороби збільшилась з 12.8 відс. у 1988 році до 81.4 відс. у 2007 році. Серед учасників ліквідації наслідків аварії відзначається високий рівень і швидке зростання інвалідності.

Постраждалим внаслідок аварії на ЧАЕС надається близько 50 видів пільг та компенсацій, зокрема безкоштовне придбання ліків за рецептами лікарів; виплата допомоги з тимчасової непрацездатності; оплата половини квартирної плати за займану площу; безкоштовне користування всіма видами міського і приміського транспорту; безкоштовне позачергове протезування зубів; безкоштовне або пільгове надання санаторно-курортних путівок або виплата компенсації; позачергове встановлення телефону з оплатою половини вартості його встановлення; безкоштовне позачергове забезпечення автомобілем за інвалідність, отриману внаслідок катастрофи. Громадянам, які працюють на забруднених територіях, надається доплата відповідного розміру.

Прямі затрати України на пом'якшення наслідків Чорнобильської катастрофи за рахунок усіх джерел фінансування за 1986-1991 роки становили близько 6 млрд. дол. Протягом наступних 15 років затрати перевищили 10 млрд. дол. і в окремі роки сягали рівня 8-10 відс. Державного бюджету. Однак важко точно визначити розміри непрямих збитків внаслідок невикористання забруднених угідь, водних і лісових ресурсів, а також скорочення вироблення електроенергії і, як наслідок, зменшення виробництва товарів, надання послуг. За розрахунками українських спеціялістів, сумарні економічні збитки для України до 2015 року становитимуть 179 млрд. дол.

Тягар наслідків Чорнобильської катастрофи послужив серйозним гальмуючим фактором економічного становлення держави. Розміри соціяльно-економічних збитків, які зазнала Україна, значно перевищують реальні економічні можливості країни, у зв'язку з чим необхідна подальша допомога міжнародного співтовариства. Тягар витрат, пов'язаний з Чорнобильською катастрофою, ще впродовж багатьох років буде мати відчутний неґативний вплив на економіку країни.

В Чорнобильській зоні відчуження триває зведення виробничого комплексу „Вектор", де передбачається не тільки захоронення, але й переробка середньоактивних радіоактивних відходів. Крім сховищ для захоронення радіоактивних відходів низької і середньої активности, передбачається будівництво другої черги комплексу – сховищ для довгострокового (до 100 років) зберігання довгоіснуючих високоактивних радіоактивних відходів.

На самій станції вивантажено відпрацьоване ядерне паливо з усіх трьох реакторів. Третій бльок повністю звільнено від ядерного палива, триває звільнення від палива першого та другого енерґоблоків.

На майданчику Чорнобильської АЕС здійснюється низка міжнародних проєктів за рахунок міжнародних донорів з створення інфраструктури для поводження з радіоактивними відходами та відпрацьованим ядерним паливом ЧАЕС, перетворення об'єкту „Укриття" на екологічно безпечну систему.

Разом з тим необхідно об'єктивно і реалістично оцінювати національні ресурси, зокрема, давати собі звіт у тому, що Україна не має реальних, економічно обґрунтованих альтернатив ядерній енерґетиці. І саме тому уряд України має зробити все необхідне для забезпечення високого рівня безпеки діючих атомних станцій і арґументовано довести це українському народові та світовому співтовариству.

СПОМИН СВІДКА

За завісою секретности

35-річний начальник зміни другого бльоку Чорнобильської атомної електростанції (ЧАЕС) Юрій Андреєв у 1986 році жив у місті енерґетиків – Прип'яті. Уранці 26 квітня він, узявши триколісний велосипед, вийшов із дворічною донькою на вулицю прогулятися. Правда, дружина сказала, що на колгоспному ринку не дозволяють продавати зелень і капусту, бо на АЕС нібито стався якийсь вибух, проте Ю. Андреєв не повірив чуткам. Надворі впало в око, що поливальні машини чомусь миють дорогу й хідники не водою, а піною, а місто патрулюють посилені наряди міліції.

Автобусами з ЧАЕС везли працівників, але не в цивільному одязі, як зазвичай, а в засобах захисту, в респіраторах. Мчали машини швидкої допомоги. Ю. Андреєв з донькою вийшли на околицю міста, звідки видно атомну станцію, і очам відкрилася жахлива картина: маячіла лише одна стіна четвертого бльоку, а самої центральної залі не було. Від реактора в небо тягнувся сірий дим.

Чоловік схопив дитину в одну руку, велосипед – у другу й мерщій кинувся додому. У старшини хемічної розвідки, якого надибав дорогою, намагався з'ясувати ступінь радіяції, але той, закривши шкалу приладу рукою, відказав, що йому заборонено хоч би що розголошувати. Ю. Андреєв попросив дружину не виходити надвір, закрити всі кватирки. Одяг, що був на ньому й на дитині, упакував у поліетиленовий мішок, взуття виставив за поріг. У квартирі зробили вологе прибирання.

Того ж дня Ю. Андреєв заступив на зміну. Другий енерґобльок працював на повну потужність, але потрапив у складне аварійне становище: десятки тисяч кубічних метрів радіоактивної води з четвертого реактора, разом з графітом й урановим паливом, розлилися підвальними приміщеннями станції. Назрівала загроза ще однієї тяжкої аварії, адже бльок мало надавався до керування.

Потрібно було терміново зупинити бльок, але ніхто не знав, як це зробити. Попередня зміна не залишила жодних напрацювань, хоча й мала вдосталь часу. Згодом подзвонили з бомбосховища станції, де перебувала урядова комісія, й дали згоду на відключення бльоку. Однак належного документа ніхто не підписав, а саму розмову вели по міському телефону, з якого не здійснювався магнетофонний запис. Стало зрозуміло, що відповідальність ніхто розділяти не збирається.

Усі чотири інженери зміни добре усвідомлювали, що грубо порушують інструкцію, відключаючи бльок, не охолодивши реактора. Але іншого виходу не було, бо вода наповнювала приміщення й будь-якої миті з ладу могло вийти обладнання. Тоді реактор став би цілком некерованим. Оскільки на робочих майданчиках перебував персонал, звукову сиґналізацію відключили: не хотіли лякати працівників несамовитою сиреною.

Якщо до аварії на ЧАЕС працівники милися й перевдягалися в санітарних пропускниках, щоб не винести радіоактивного бруду на двір, то тепер було навпаки. Перед входом до бльоку стояли начиння, заповнені розчином марганцівки, куди всі ступали, дезактивуючи взуття. Експлуатаційники мусили ходити між купами спецодягу та спорядження пожежників. „Здавалося, що переступаєш через мертвих людей, адже було відомо, що чимало пожежників загинуло ще першого дня", – каже Ю. Андреєв.

Доки на роботу возили пасажирськими автобусами, працівники станції нічого не знали про ступінь радіяційного забруднення довкілля. Коли ж автобуси замінили військовими бронетранспортерами, експлуатаційники жахнулися: бортовий радіометр на 200 рентґенів зашкалював. Сховатися ніде, бо ззовні випромінення було ще інтенсивнішим. Згодом дізнались, що на території довкола ЧАЕС радіяційна активність перевищувала 700 рентґенів на годину. Припустима норма – п'ять рентґенів на рік!

Численні помилки були зроблені вже під час ліквідації аварії на ЧАЕС. Так, жодної користі не було від піску, який скидали з гелікоптерів на розплавлений реактор, а скинутий свинець лише завдав лиха: ліквідатори дихали випарами цього важкого металу (з організму він не виводиться). Щоправда, авіятори здебільшого не влучали в ціль, кілька мішків з свинцем упали в центральну залю сусіднього третього реактора. Якби вони поцілили в небезпечніші зони, це викликало б ще одну атомну аварію. Випадкове пошкодження трансформаторів могло спричинити загоряння всієї АЕС.

Марно зробили підкоп під четвертий реактор: гадали, що ядерне паливо, проплавивши конструкцію енерґобльока, піде вглиб землі, як у фантастичному фільмі „Китайський синдром". Аби охолодити реактор, плянувалося заповнити його азотом. Ешелони з цим газом стали приганяти на ЧАЕС з усього Радянського Союзу. Хоча від такої ідеї відмовилися, було кілька десятків осіб, які отримали державні нагороди саме за подавання азоту в аварійний реактор.

За словами ліквідатора, 10-12 тис. осіб у квітні-травні 1986 року перенесли на ногах променеву хворобу першого ступеня, але їм щоразу занижували дози опромінення: „У квітні мені в медичну книжку записали дев'ять рентґенів, найбільше в серпні – 18. Згодом розрахунки показали, що в квітні я мав понад 80 рентґенів".

З 15 травня 1986 року було заборонено ставити діягнозу „променева хвороба", а 1989 року в усіх працівників ЧАЕС зникли медичні книжки. Кажуть, їх вивезли кудись до Росії й засекретили. Перша постанова про соціяльний захист учасників ліквідації аварії на ЧАЕС з'явилася лише 1988 року.

10 кримінальних справ, три дні ув'язнення й понад два роки підписки про невиїзд – такий загальний підсумок діяльности Ю. Андреєва на чолі Всеукраїнської громадської організації інвалідів „Союз Чорнобиль України".

За його словами, основна причина вибуху реактора криється в недосконалості програми випробувань, яку виконували на четвертому енерґобльоці. Для експерименту було обрано хоча й незаборонений інструкціями, однак небезпечний режим роботи реактора. Працювали всі вісім головних циркуляційних помп, проте зазвичай за такої потужности реактора задіювали не більше двох. У підсумку вода закипіла в корпусах помп – оскільки реактор більше не охолоджувався, стався паровий вибух.

Через два тижні після аварії до інструкцій з експлуатації внесли доповнення з огляду на досвід трагедії. Саме за порушення нових параграфів, яких 26 квітня 1986 року ще не було, віддали під суд працівників четвертого бльоку, тому „Союз Чорнобиль України" порушує питання про реабілітацію цих людей.

Юрій Поташній,
Київ

ЗАПОРІЖЖЯ.– На міському цвинтарі св. Миколая 19 квітня виділено площу на 150 могил для безкоштовного поховання померлих учасників ліквідації аварії на Чорнобильській атомній електростанції (досі поховання коштувало 1,520 грн.). На фото: працівник цвинтаря копає могилу для поховання ліквідатора. *Фото: УНІАН*

Візити президента СКУ Євгена Чолія до Бельгії та Польщі

● БРЮСЕЛЬ. – 15-16 березня президент Світового Конґресу Українців (СКУ) Євген Чолій, на запрошення голови делеґації Європейського Парляменту до Комітету парляментського співробітництва ЕС-Україна (КПС) Павела Коваля узяв участь у XVI засіданні КПС, що відбулося у Брюселі, Бельгія.

Під час цього засідання було обговорено низку важливих питань, що зокрема стосуються европейської інтеґрації України, її внутрішньополітичної ситуації, розширення зони вільної торгівлі, а також сусідських відносин між Україною та Росією.

У своєму слові Є. Чолій заявив: „До Закону України про вибори було внесено зміни, які спричинили труднощі у висуванні під час місцевих виборів кандидатів, які не належать до жодної політичної партії.

Владні структури в Україні переслідують політичних опонентів та здійснюють на них тиск, і хоча це набуло широкого розголосу та було засуджено міжнародною спільнотою, ці переслідування продовжуються.

Українські незалежні засоби масової інформації та університети зазнали переслідування з боку українських владних структур. Україна є, безперечно, европейською країною, однак, нинішні владні структури України в багатьох стратегічних питаннях здійснюють чіткий проросійський курс, який не є на користь евроінтеґрації України“.

З головою делеґації Верховної Ради України до КПС Борисом Тарасюком президент СКУ обговорив сучасні події в Україні.

14 березня Є. Чолій під час поїздки до Брюселю відвідав місцеву українську громаду. З особливостями українського громадського життя та діяльністю Товариства українців Бельгії, складової організації СКУ, його ознайомив голова товариства Віталій Венгринович. Увечорі в Будинку Товариства українців Бельгії Ю. Чолій виголосив доповідь про діяльність СКУ протягом останнього року.

15-19 березня Є.Чолій мав зустрічі з головою КПС П. Ковалем, головою Підкомітету Европейського Парляменту з питань прав людини Гейді Гауталою, членом цього комітету Леонідасом Донскісом та радником Президента Европейського Парляменту з зовнішніх питань Арнольдасом Пранкевичусом, на яких представив актуальні теми щодо евроінтеґрації України, порушень основних прав і свобод в Україні, а також наполегливих намірів російської влади ліквідувати українські громадські організації в Росії.

Президент СКУ Євген Чолій біля пам'ятника Тарасові Шевченкові у Варшаві.

Президент СКУ Євген Чолій серед учнів Української школи у Варшаві.

● ПЕРЕМИШЛЬ. – 21 березня президент СКУ Є. Чолій разом з членом Ради директорів СКУ Зеноном Потічним та віце-президентом Канадсько-української торгової палати Іваном Іванюрою взяли участь в урочистостях з нагоди офіційного повернення Народного дому в Перемишлі українській громаді.

Президент СКУ Євген Чолій промовляє в Народному домі Перемишля.

Вони були свідками церемонії підписання акту про передання права власності на Народний дім Об'єднанню українців Польщі (ОУП), яку здійснили з боку польських владних структур посадник Перемишля Роберт Хомаі з боку ОУП – голова Петро Тима і член Головної управи Стефанія Лайкош.

Є. Чолій взяв участь у присвяченій цій події прес-конференції, на якій були присутні віце-міністер внутрішніх справ Польщі Томаш Сімоняк, Підкарпатський воєвода Малґожата Хомич, депутат Сейму Польщі Мирон Сич, Р. Хома, П. Тима та Посол України в Польщі Маркіян Мальський.

В Народному домі відбувся святковий концерт під назвою „В своїй хаті своя правда, і сила, і воля", присвячений 150-ій річниці смерти Тараса Шевченка. З нагоди повернення Народного дому українській громаді, Є. Чолій виголосив вітальне слово.

„Після 64 років здійснилась давня мрія не одного покоління українців про справедливе повернення Народного дому українській громаді. Я вірю, що він у найближчому майбутньому стане центром розвитку і збереження національних надбань українського народу," – заявив Є. Чолій.

У рамках урочистостей ОУП вручило пам'ятні відзнаки за підтримку Народного дому в Перемишлі З. Потічному та І. Іванюрі.

В Перемишлі Є. Чолій відвідав Комплекс загальноосвітніх шкіл ім. Маркіяна Шашкевича, який цього року відзначає своє 100-ліття, зустрівся з провідниками української громади Польщі та з директором Департаменту зв'язків із закордонним українством та культурно-гуманітарного співробітництва Міністерства закордонних справ України Володимиром Яценківським. Є. Чолій пригадав В. Яценківському, що СКУ й дотепер не отримав офіційної відповіді від Адміністрації Президента України на переданий у червні 2010 року Меморандум про важливі питання, що стосуються України та української діяспори, звернув увагу на невідповідні дії влади України щодо українських громадських організацій у Росії – Федеральної національно-культурної автономії українців Росії та Об'єднання українців Росії, про що СКУ заявив у своїх листах та пресових повідомленнях у січні цього року.

● ВАРШАВА. – Під час візити до Польщі Є. Чолій 18-20 березня у Варшаві зустрівся з українською громадою Польщі.

18 березня він побував в Українській католицькій церкві Успення Богородиці Діви і свмч. Йосафата, де зустрівся з парохом церкви о. Петром Кушкою і протоігуменом о. Ігорем Гарасимом та з провідниками української громади.

Потім президент СКУ відвідав Посольство України в Польщі, де мав зустріч з Послом Мар'яном Мальським. Цього ж дня Є. Чолій схилив голову перед пам'ятником Тарасові Шевченкові.

18 березня Є. Чолій мав офіційну зустріч з Маршалом Сейму Польщі Ґжеґожем Схетиною, на якій були присутні депутат до Сейму Польщі Мирон Сич та секретар Головної управи ОУП Мирослав Купич.

Президент СКУ подякував за рішення польських владних структур повернути Народний дім у Перемишлі українській громаді, висловив признання за визнання Польщею Голодомору 1932-1933 років в Україні геноцидом українського народу. Він також закликав Сейм Польщі не схвалювати проєкт резолюції від 4 березня у справі подій на сході як такий, що тільки загострить відносини між українським та польським народами.

18 березня у Варшаві Є. Чолій зустрівся з директором Бюра демократичних інституцій та людських прав Організації з безпеки та співробітництва в Европі (ОБСЕ) Джанезом Ленарчиком. У цій зустрічі узяв участь секретар ОУП М. Купич.

Президент СКУ звернув особливу увагу на порушення основних прав і свобод в Україні, у тому числі й на антидемократичний тиск нинішніх владних структур на політичних опонентів.

19 березня у Варшаві Є. Чолій відвідав українську суботню школу, де мав бесіду з її директором Ізабеллою Крачевською та опікуном, головою Союзу українок у Польщі Катериною Сіроцькою.

20 березня в Церкві Успення Богородиці Діви і свмч. Йосафата Є. Чолій виступив перед українською громадою з доповіддю про діяльність СКУ протягом останнього року.

СКУ

SUMMER CAMPS AT SOYUZIVKA!

Tennis Camp

Session: 6/26-7/7
$735 UNA member
$785 non UNA member

Kicks off the summer with 12 days of intensive tennis instruction and competitive play, for boys and girls ages 10-18. Attendance will be limited to 45 students. Room, board, 24-hour supervision, expert lessons and loads of fun are included. **Under the direction of George Sawchak.**

Roma Pryma Bohachevsky

Ukrainian Dance Academy Workshop

Session July 3-16
Fee $950 UNA member
$1,000 non UNA member

A vigorous 2-week dance training for more intermediate and advanced dancers ages 16 and up under the direction of the Roma Pryma Bohachevsky Ukrainian Dance Foundation, culminating with performances on stage at our Cultural Festival Weekend.
Additional information http://www.syzokryli.com.

Tabir Ptashat

Session 1: 6/26-7/2
Session 2: 7/3-7/9

Ukrainian Plast Tabir for children ages 4-6 accompanied by their parents.

To register your child, please watch for registration forms appearing in the Svoboda and The Ukrainian Weekly in March and April, or for further information, please contact **Neonila Sochan at (973) 984-7456.**

Discovery Camp

7/17-7/23
$425 UNA member
$475 non UNA member

Calling all nature lovers for this sleepover program filled with outdoor crafts, hiking, swimming, organized sports & games, bonfires, songs and much more. Room, board, 24-hour supervision and a lifetime of memories are included! **Ages 8-15**

Ukrainian Heritage Day Camp

Session 1: 7/17-7/22 • Session 2: 7/24-29
$225 per child staying on premises
$275 per child staying off premises

A returning favorite, in the form of a day camp. Children ages 4-8 will be exposed to Ukrainian heritage through daily activities such as dance, song, crafts and games. Children will walk away with an expanded knowledge of Ukrainian folk culture and language as well as new, lasting friendships with other children of Ukrainian heritage. Price includes kid's lunch and t-shirt, and unless noted, is based on in-house occupancy of parent/guardian.

Chornomorska Sitch Sports School

Session 1: 7/24-7/30 • Session 2: 7/31-8/6
Weekly rate overnight stay $425
Daily commuter for the week $225

42nd Annual sports camp run by the Ukrainian Athletic-Educational Association "Chornomorska Sitch", for children ages 6-17. This camp will focus on soccer, tennis, volleyball and swimming, and is perfect for any sports enthusiast. **Please contact Marika Bokalo at (908) 851–0617, or email sportsschool@chornomorskasitch.org, for application and additional information.**

Roma Pryma Bohachevsky

Ukrainian Dance Camp

Session 1: 7/24-8/6 • Session 2: 8/7-8/20
$1,050 UNA member
$1,100 non UNA member

Directed by Ania Bohachevsky-Lonkevych (daughter of Roma Pryma Bohachevsky), this camp is for ages 8-16, and offers expert instruction for beginning, intermediate and advanced students. Room, board, 24-hour supervision, expert lessons and loads of fun are included. Each camp ends with a grand recital. **Attendance will be limited to 60 students**

Soyuzivka
for all seasons

UNA Estate Soyuzivka • PO Box 529 • Kerhonkson, NY 12446

For applications or additional information please contact Soyuzivka at 845-626-5641 or check our website at www.soyuzivka.com

Новини з Національного університету „Острозька академія“

Презентація фільму про українське підпілля

ОСТРОГ, Рівненська область. З презентацією фільму „Нас весна не там зустріла“ до Національного університету „Острозька академія“ 31 березня приїхали журналіст і режисер фільму Віталій Клімчук та поет Віталій Вербич. У фільмі йдеться про підпільне молодіжне об'єднання „Соколи“, яке діяло в Ковелі у воєнні роки.

Учні старших кляс організували власну підпільну групу і займались поширенням листівок, співпрацювали з загонами Української Повстанської Армії, доставляючи їм ліки та інші потрібні речі. За таку діяльність організаторів та інших членів „Соколів“ було засуджено до 10 років позбавлення волі у таборах Сибіру. У фільмі подані коментарі колишніх учасників підпілля, яким вдалося вижити у таборах примусової праці.

Автори фільму розповіли, що у часи Другої світової війни майже в кожному селі були молоді сміливці, які організовували підпільні загони і захищали місцеве населення.

Леся Бенюк

Академія єднає молодь

За сприяння Канадського міжнародного аґентства в університеті діють чотири українсько-канадські обмінні програми для студентів. Учасники програм протягом трьох місяців живуть у Канаді, в гостьових сім'ях канадського партнера. Друга половина програми проходить в Україні, де учасники парами проживають в українських родинах.

Українські та канадські молоді люди працюють в державних установах, міських радах, засобах масової інформації, дитячих садочках, реабілітаційних центрах, лікарнях. Цінність досвіду, який здобули студенти, це усвідомлення значення власних традицій та повага до чужого. Три дні на тиждень студенти працювали, а також організовували „Українські вечори“, на яких презентували національну кухню та звичаї народу.

Крім цього, студенти ознайомилися із культурою та традиціями Канади, спілкувалися з представниками української діяспори, з якою Острозька академія підтримує дружні відносини вже не один рік.

Тетяна Михайлюк

Перша у Східній Европі лябораторія перекладу

Уже третій рік у Національному університеті „Острозька академія“ функціонує лябораторія перекладу сакральних текстів, створена на базі катедри релігієзнавства університету з ініціятиви декана гуманітарного факультету Василя Жуковського та за підтримки ректора Ігоря Пасічника і першого проректора Петра Кралюка.

Ідея створення цього наукового підрозділу зародилася після того, як випускник Острозької академії Михайло Якубович переклав Коран українською мовою. Нещодавно викладач Дмитро Цолін уперше в Україні здійснив переклад з арамейської мови парафразів з Книги Буття Старого Заповіту.

Лябораторія має три відділи. У першому відділі, який очолює Д. Цолін, вивчаються і перекладаються українською мовою арамейські та давньоєврейські тексти, діють гурток „Спадщина“ та сертифікатна програма з вивчення давньоєврейської та арамейської мов.

Інший відділ працює з текстами грекомовної та латиномовної традицій. Керівником цього відділу є д-р о. Рафаїл Торконяк, який переклав „Острозьку Біблію“ українською мовою. має звання лавреата Національної премії України ім. Тараса Шевченка.

Також працює секція арабістики під керівництвом М. Якубовича та організований ним гурток „Мудрість Сходу“, в рамках якого відбувається вивчення арабської мови, знайомство з дослідженнями ісляму, обговорення актуальних проблем міжкультурного та міжрелігійного діялогу, зустрічі з представниками релігійних громад.

Така лябораторія – унікальний проєкт, якому немає аналогів не лише в Україні, а й у Східній Европі.

Анна Вакуленко

Олімпіяда юних знавців Біблії

IV Всеукраїнська олімпіяда знавців Біблії відбулася 18 березня в Острозькій академії. У ній взяли участь 330 школярів з 18 областей.

Олімпіяда проводилася у такі конкурсні етапи: спочатку всіх учасників поділили на вікові групи і дали їм для опрацювання тест, який тривав півтори години. Другий етап конкурсу – захист есеїв та оповідань на біблійну тематику.

До складу журі увійшли викладачі Острозької академії, учителі християнської етики, організатори та спонзори олімпіяди. Усі діти отримали в подарунок дипломи та книжки на урочистому закритті олімпіяди. Олімпіяду благословив Патріярх Київський і всієї Руси-України Філарет.

Аліса Гордійчук

Студенти вивчали основи християнської етики

Протягом тижня, 14-18 березня, студенти Острозької академії слухали курс лекцій „Основи християнської етики“. Метою курсу було ознайомлення студентів з засадами християнської етики та моралі.

Лекції читала доцент катедри філософії Луцького національного технічного університету Антоніна Євтонюк, яка працює над дисертацією „Духовне виховання особи“ і викладає курс християнської етики і моралі в Луцькому університеті.

Після завершення курсу усі студенти, які відвідували лекції, отримали сертифікати з „Основ християнської етики“.

Катерина Огулєва

Вивчають китайську мову

Студенти Національного університету „Острозька академія“ вивчають англійську, польську, французьку, німецьку, італійську та інші мови. У березні в університеті розпочата програма з вивчення китайської мови. Її викладає професор Синьцзянського університету Фида Умар, який тривалий час викладав китайську мову для етнічної спільноти уйґурів у Китаї.

Академія отримала можливість впровадити курс вивчення китайської мови завдяки Посольству Китаю в Україні. Професор Ф. Умар делеґований в Україну, згідно з державною програмою викладання китайської мови за межами Китайської Народної Республіки. Він працюватиме в Україні впродовж двох років. По завершенні програми студенти отримають документ, що засвідчуватиме їх базовий рівень знання мови.

Курси відвідують близько 150 осіб, зокрема й викладачі академії. Провідники університету бачать перспективу впровадження сертифікатної програми з вивчення китайської мови на постійній основі, а згодом – як академічної дисципліни.

Ліна Тимощук

Учасниця олімпіяди знавців Біблії.

Професор Синьцзянського університету Фида Умар.

У лябораторії перекладу сакральних текстів.

Фото: Ярослав Мізерний

Учасники „Українських вечорниць“ в академії.

Фундація дарує майбутнє сиротам

Роман Корнійко (п'ятий справа) з дружиною Наталею серед членів Української євангельської церкви в Юніоні, Ню-Джерзі.

ЮНІОН, Ню-Джерзі. – 10 квітня Українську євангельську церкву відвідав і зустрівся з громадою гість з України – керівник Міжнародної благодійної фундації „Отчий дім" Роман Корнійко з дружиною Наталею. За фахом Р. Корнійко – лікар-гінеколог, походить з Степаня на Волині. 15 років тому він зауважив, що в Україні з'явилися тисячі безпритульних дітей, які гинули з голоду і хвороб, ставали малолітніми злочинцями.

Подружжя дало притулок у своєму малому помешканні 17 дітям, а ще 20 приходили до них за їжею і медичною допомогою. У 1996 році влада не переймалася долею безпритульних дітей і Р. Корнійко звернувся до церкви. Спільними зусиллями було придбано незакінчений будинок в селі Петрівському біля Києва, в якому влаштували притулок „Отчий дім" для 53 дітей.

Новація викликала переслідування з боку влади. Р. Корнійка заарештували, в міліції побили, але не знайшли жодних порушень закону, то й відпустили. Згодом слідчий розповів йому, що начальника міліції звільнено і засуджено за подібні злочини, а сам він мав наказ при обшукові підкинути наркотики, але, побачивши вихованців притулку, не виконав наказу.

4 січня 1999 року Міністерство юстиції зареєструвало Міжнародну благодійну фундацію „Отчий дім", під опікою якої тепер перебуває сім центрів соціяльної опіки дітей. Також у 2000 році тодішній Президент України Леонід Кучма визнав безпритульність дітей національною проблемою і надав церковним і приватним дитячим притулкам пріоритетного значення. У навчальному центрі фундації пройшли підготування провідники, які очолили 58 нових центрів опіки.

Р. Корнійко був нагороджений орденом „За заслуги" III ступеня, а за часів Президента Віктора Ющенка йому було вручено цей орден II ступеня. Р. Корнійкові присвоєно звання „Людина 2010 року Християнства в Україні". Але проблема безпритульних дітей в Україні не вирішена. Щодня понад 600 дітей стають сиротами, майже 130 тис. дітей живуть на вулиці, наражаючись постійній небезпеці, 98 тис. дітей перебувають в державних сиротинцях, які дають утримання, але не забезпечують соціяльної адаптації сиротам. Статистики визначили, що кожна друга безпритульна дитина стає злочинцем, кожна п'ята – волоцюгою без житла, кожна сьома намагається піти з життя через самогубство і лише кожна десята завдяки допомозі центрів соціяльної опіки виростає громадянином без проблем.

Такому оновленню життя і психіки дітей сприяють 16 програм, які здійснює фундація „Отчий дім". За 15 років 3,500 дітей було охоплено програмами першого етапу – лікуванням і призвичаєнням до нормального життя. Далі діти переходять до утворених сімейних осередків і проживають в помешканнях від шести до восьми осіб з „батьками", які виявили бажання виховувати сиріт. Таке повне відновлення лише в Петрівському пройшли 340 дітей.

Фундація потребує допомоги, яку можна подати через її представництво в США за адресою: „Otchiy Dim", P.O. Box 22, Woodstock GA 30188 або безпосередньо в Україні: „Отчий дім", вул. Петровського, 118, село Петрівське, Києво-Святошинський район, Київська область, 08141 Ukraine. Сторінка в інтернеті: www.otchiy-dim.org. Тел.: (380-44) 239-1334.

Вірні євангельської церкви в Юніоні під час зустрічі з Р. Корнійком пожертвували для сиріт 1,750 дол.

Левко Хмельковський

Головну...

(Закінчення зі стор. 8)

тя Голодомору.

С. Романів відвідав США, щоб провести бесіди з громадою про ролю ОУН у розвитку України і ролю діяспори у визначенні того, що означає бути націоналістом у 2011 році.

С. Романів відвідав громади в Пасейку (Ню-Джерзі), Ню-Йорку, Філядельфії, Чикаґо та Йонкерсі і Бафало (Ню-Йорк).

Діти в „Отчому домі".

Центр соціяльної опіки в селі Петрівському.

Цікаві події в Осередку св. Андрія

Клара Шпічка і Ріта Послушна приготували сцену до свята.
Фото: Віктор Лісничий

Віра Боднарук

НОРТ–ПОРТ, Фльорида. – Загальні річні збори Українського релігійного і культурного осередку ім. св. Андрія відбулися 16 березня. Головою осередку обрано Віктора Лісничого, а до управи увійшли Юліян Гельбіґ і Дарія Томашоська – заступник голови, Роман Свистун – секретар, Віктор Каплій – фінансовий референт, Марія Бойдуй – скарбник, Клара Шпічка – організаційний референт, Віра Боднарук і Галина Ліснича – культурно-освітні референтки, Ганна Черінь і Галина Король – бібліотекарі, добродійка Надя Фатенко і Марія Никитин – суспільна опіка, Евген Томашоський – референт, Надія Лобур – господиня кухні, Орися Свистун, Оля Гронь та Іван Стрижак – вільні члени. До Контрольної комісії обрано Іванну Головату, Миколу Ненадкевича та Любомиру Шандру. Д-р Володимир Король, довголітній голова осередку, увійшов до управи як почесний голова.

23 березня заходами Осередку та Товариства української мови відбувся ілюстрований репортаж під назвою „Патаґонія і Вогненна Земля", який провели В. і Б. Боднаруки. Це була розповідь про їхню нещодавну подорож у найдальшу частину Південної Америки – до так званого „кінця світу", де можна побачити льодовики та величезні, незаселені простори Арґентини та Чіле.

В містечку Ушуая, в Музеї мореплавства, подорожні побачили макет старовинних кораблів, які створив українець Мирон Гомик. Він виростав над Чорним морем, приїхав малим хлопцем до Арґентини, закінчив студії інжене-

(Закінчення на стор. 20)

Галя Ліснича, Надя і Анна Наливайки приготувалися до свята.
Фото: Віктор Лісничий

Дерев’яні люди і звірі Володимира Огнівенка

Різьбяр Володимир Огнівенко на районній виставці у Чорнобаї. Фото: Олександер Костирко

ЧОРНОБАЙ, Черкаська область. – Різьбяр Володимир Огнівенко вирізає з дерева людей, тварин, меблі й навіть вирізьбив селищного голову Григорія Злидара. Сам він працює заступником селищного голови.

Захопився різьбою ще в дитячому садку. У нього був маленький ножик, яким намагався творити свої перші шедеври. У початкових

„Кум та кума“.

клясах школи почав відвідувати творчий гурток, батьки купили набір інструментів. Однією з перших робіт була Мадонна з немовлям. Серйозно почав займатися деревом уже під час навчання в Уманському педагогічному інституті. Золотий час для заняття улюбленою справою настав, коли В. Огнівенко вчив дітей різьблення й технічного моделювання у Центрі дитячої та

„На ярмарок“.

юнацької творчости, а пізніше – у школі.

„Шукаючи сюжети для моїх робіт, я спочатку копіював глиняні фігурки, зроблені в народному стилі, – розповів В. Огнівенко журналістці обласної газети „Нова доба“ Наталі Бакаловій. – Мені подобається робити фігурки людей з гумором. Це „Кум та кума“, „Куми йдуть з шинку“, „Козак п’є пиво“ та багато інших“.

В. Огнівенко свої роботи не продає, але часто їх дарує рідним, друзям, знайомим.

Олександер Костирко

Цікаві події ...

(Закінчення зі стор. 19)

рії, зацікавився старовинними пароплавами і почав будувати макети цих кораблів.

1 квітня в Осередку відбувся Великодній базар, в якому взяли участь члени Осередку та українських громадських організацій, які мають свої домівки в Осередку. Напередодні базару Ріта Послушна, Г. Ліснича і К. Шпічка прикрасили сцену зразками українського народного мистецтва, підкреслюючи великодню писанку. Смачні українські страви з святковим печивом приготували Н. Фатенко та Н. Лобур з допомогою Осередку. Гості базару мали нагоду придбати на Великдень святкову бабку, кільце ковбаси чи завиванці. Приємною точкою була демонстрація писання писанок, яку провели Маруся Гайова та Оля Татарко. Ще були льотерія, торт на розігру та гра „50-50“.

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Виставка „Чорнобиль + 25...“ в Українському Національному Музеї

ЧИКАҐО. – В Українському Національному Музеї 8 квітня відкрилася виставка „Чорнобиль + 25...”, на світлинах якої відвідувачі побачили сліди атомної ночі, залишені у квітні 1986 року, на художніх полотнах мистців Петра Ємця (Київ), Анатолія Коломийця (Чикаґо), Юрія Віктюка (Лос-Анжелес) та Валентини Саніної (Чикаґо).

У центрі експозиції „жіночі тіні” у народному одязі з Полісся, Київщини, Чернігівщини, Волині, Житомирщини. Рукавами вишитих сорочок вони утворюють коло довкруж „саркофагу”, під яким поховано реактор. Над ним весняні дощі з черешнево-яблуневого цвіту – символ життя, любови, надія на відродження зраненої радіяцією землі. Тему відродження символізує також птах з крилатих рушників. Експозицію закріплює колекція державних нагород „ліквідаторів” – німа скорбота за тими, кого вже немає. Колекцію передав музеєві д-р Юрій Подлуський.

Перший віце-президент музею Орест Гриневич, відкриваючи виставку, попросив присутніх вшанувати хвилиною мовчання пам'ять уражених плодом атомного століття народів та країн.

Фотоекспозицію озвучують підписи з поезії українських поетів у перекладі на англійську мову о. Мирона Панчука (Чикаґо). Його світлини з Чорнобиля доповнює портретна композиція „самоселів” молодої фотожурналістки Віри Бий, випускниці Українського Католицького Університету у Львові та університету в Сиракюзах, Ню-Йорк.

В. Бий є автором логотипу виставки – зображення знаку радіяції на соняшнику. Прилетівши з Києва на відкриття виставки, вона багато розповіла про життя поліщуків, до чиїх осель часто навідується, записуючи їх наспіви.

На відкриття виставки прийшли представники японської громади, багатьох етнічних музеїв, американські журналісти.

Уламки втраченого світу на Поліссі – це понад 80 фотографій, вибраних з понад 300 світлин, які музей отримав через соціяльну мережу „Facebook“. Їх надіслали журналіст Мирослав Ганущак з телекомпанії ICTV, Київ, біолог Антон Влащенко – керівник Міжвідомчої науково-дослідної лябораторії „Вивчення біологічного розмаїття та розвитку заповідної справи“, Харків, акторка Галина Кияшко з Голяндії, чоловік якої у складі міжнародної команди радіологів працював у Чорнобилі, студентка Фулбрайтівської стипендії Дарія Калинюк, Житомир, програміст Олексій Назаренко з Тернопілля, який проживає в Чикаґо, консул України в Ню-Йорку Костянтин Ворона та Генеральне консульство України у Чикаґо.

Зображення знаку радіяції на соняшнику – логотип виставки авторства Віри Бий.

Інженер атомної енергетики, фахівець будівництва атомних реакторів О. Гриневич виклав перед присутніми причини і наслідки катастроф у Чорнобилі і Фукушімі, пояснив, як працюють реактори, і яка різниця між тими, що побудовані в Росії, Україні та Японії і США.

Особливо зворушив присутніх своїм словом молодий японець Давид Танімура, архівар японсько-американського музею. Його коріння у Гірошімі, де уся родина загинула від радіяції, спричиненої атомною бомбою. „Ми сьогодні тут разом, щоб ще раз нагадати світові про те, що небезпека чатує повсюди і плянета наша не захищена як перед злими силами природи, так і бездушними вчинками людей, які не керуються розумом,” – сказав гість.

Молоді журналісти, подружжя Джюнко Кайюно та Едвард Козярский, які на початку травня летять до Фукушіми, щоб задокументувати у кінофільмі трагедію японських селян, спілкувалися з українцями Чикаґо, записували інтерв'ю з людьми, серця яких сповнені співчуттям до народу Японії та української землі.

Виставка триватиме до 25 травня. Адреса музею: 2249 W. Superior St., Chicago, IL 60612.

Марія Климчак

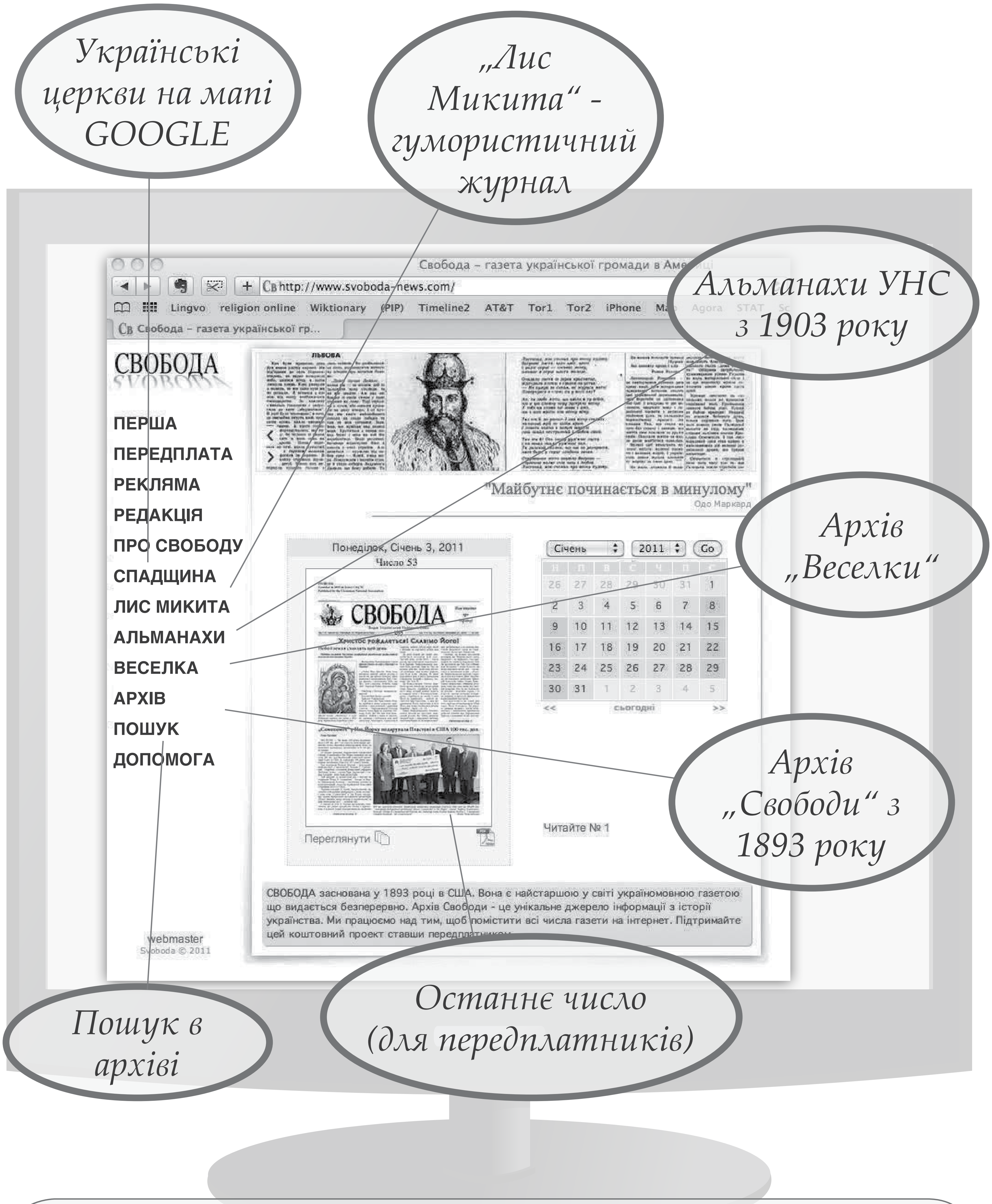
На виставці „Чорнобиль + 25...“ (автор проєкту Марія Климчак). Фото: Марія Климчак

Учасники виставки (зліва перший ряд): Лариса Кухар, о.Мирон Панчук, Марта Фаріон, Віра Бий, о. Володимир Кушнір, Віра Еліяшевська, Патриція Мацьків, Давид Танімура, другий ряд: о. Микола Бурядник, д-р Юрій Мельник, Мотря Мельник, Василь Митничук, о. Богдан Налисник, Стів Демітро, Орест Гриневич. Фото: Марія Климчак

Користуйтеся електронним архівом „Свободи"

www.svoboda-news.com

Відбувся Міжнародний конкурс українського романсу ім. Квітки Цісик

День українського прапора біля пам’ятника Тарасові Шевченкові на проспекті Свободи.

Нагороду глядацьких симпатій отримала Христина Махно (США).

Володарка Ґран-прі Оксана Муха (Львів).

ЛЬВІВ. – Міжнародний конкурс українського романсу ім. Квітки Цісик відбувся у Львові 1-3 квітня у рамках українсько-американського проєкту „Незабутня Квітка“. Мета імпрези – проведення концертів та вечорів пам’яті, присвячених американській співачці українського походження К. Цісик, що померла 1998 року у віці 44 років від раку молочної залози.

До участі у конкурсі зголосилося 20 учасників з Польщі, Угорщини, Естонії, Росії, Румунії, США, Латвії та понад 30 учасників з України.

Завдяки допомозі Міжнародного інституту культури, освіти та зв’язків з діяспорою (директор Ірина Ключковська) інформацію про конкурс було розіслано в українські громади світу.

Програма конкурсу передбачала виконання учасниками віком від 18 до 35 років двох вокальних творів: один обов’язковий твір з творчого доробку К. Цісик, другий – український романс.

До складу журі увійшли Народна артистка України Ніна Матвієнко, генеральний директор Національної симфонічної оркестри України Олександер Горностай, композитор Кирило Стеценко, начальник відділу культури етносів України та української діяспори Міністерства культури й туризму України Любов Зубко, засновник і продюсер проєкту „Незабутня Квітка“, президент компанії „ArtEmes Entertainment Production“ Алекс Ґутмахер.

У фінальному турі виступили 14 учасників, які представляли вісім країн світу – Михайло Зрада (Польща), Василь Комановський (Латвія), Христина Махно (США), Олеся Літневська (Естонія), Михайло Колотило (Румунія), Роман Меденці (Угорщина), Едуард Наточєв (Росія), Світлана Сасу (Молдова). З України були Ольга Акулова (Донецьк), Люцина Хворост (Харків), Віталій Соболєв (Чернівці), Оксана Муха та Анастасія Плахтій (Львів).

Наймолодша учасниця 15-річна Тетянка Лаврів, яка живе і виховується при монастирі, приїхала на конкурс з Івано-Франківська. Деякі учасники конкурсу почули про К. Цісик та її спів уперше, але більшість знає, любить і захоплюється її співом.

А. Ґутмахер сказав, що конкурс має соціяльно-благодійну мету: привернути увагу до онкологічних проблем, зокрема, раку молочної залози, придбати обладнання обстеження жінок віддалених районів Львівщини (пересувний мамограф).

Програма конкурсу була надзвичайно насичена: відкриття кімнати- музею К. Цісик у приміщенні середньої школи ч. 54 на вулиці К. Цісик, відзначення Дня підняття українського прапора над Ратушею міста біля пам’ятника Тарасові Шевченкові, висаджування дерев (яблуньки та калини) К. Цісик в Саду світового українства на території Музею народної архітектури і побуту, де зібралися всі учасники конкурсу, члени журі та гості.

З США приїхали Світлана та Х. Махно, які привезли особисті речі К. Цісик, які передав її чоловік Ед Ракович, зокрема її ноти, світлини, парфуми, скриньку для прикрас, чобітки, які стали експонатами музею ім. К. Цісик, який відкрили у Львові.

Увага до конкурсу з боку львів’ян була такою великою, що працівники обласної філармонії, де проходили конкурсні виступи 2-3 квітня, давно не спостерігали такої кількості глядачів.

Третю нагороду у розмірі 300 дол. отримали Е. Наточєв з Росії та С. Сасу з Молдови. Другу премію (500 дол.) вибороли донеччанка О. Акулова та представник Угорщини Р. Меденці. Перша премія 1,000 дол. випала українцям – В. Соболєву з Чернівців та Л. Хворост з Харкова. Нагороду глядацьких симпатій одноголосно виборола представниця США Х. Махно.

Володаркою Ґран-прі конкурсу стала львів’янка О. Муха. Її зусилля не минулися даремно: напередодні конкурсу вона захворіла та інтенсивно лікувалася для виступу. Дипломи конкурсу отримали інші виконавці.

Спеціяльна премія „Квітка надії” була призначена Т. Лаврів з Івано-Франківщини. Дівчинка отримуватиме від Української Американської Координаційної Ради щомісячну допомогу в розмірі 800 грн. впродовж цього року.

Під час конкурсу було оголошено про присвоєння імені Квітки зірці в сузір’ї Овна. Відповідні сертифікати передали представникам української та американської

Тетяна Лаврів отримала нагороду „Квітка надії“ як наймолодша учасниця.

родини – племінниці Марті Качмар-Цісик (Львів) та чоловікові Квітки – Е. Раковичеві (США).

Учасників, організаторів та гостей конкурсу привітав Президент України Віктор Янукович.

3 квітня відбулось свято – День українського прапора, який було піднято над вежею Ратуші.

Біля пам’ятника Тарасові Шевченкові відбувся концерт за участю конкурсантів з різних країн.

Оксана Челепіс, Валентина Летяк

Учасники конкурсу Олеся Літневська (Естонія), Василь Комановський (Латвія), Світлана Сасу (Молдова), Михайло Зрада (Польща), Едуард Наточєв (Росія), Михайло Колотило (Румунія), Христина Махно (США), Роман Меденці (Угорщина) та з України – Ольга Акулова (Донецьк), Тетяна Лаврів (Івано-Франківськ), Оксана Муха (Львів), Люцина Хворост (Харків), Віталій Соболєв (Чернівці). Фото: Богдан Кучерявий

Висаджування дерев (яблуньки та калини) Квітки Цісик в Саду світового українства.

У СВІТІ ПОЕЗІЇ

Богдан Дидик

В саду Гетсиманськім

Вже розгорнула темні шати,
Накривши світ, тривожна ніч,
Остання ніч... Хати, палати,
Усе сховалося у сні.
І в Гетсиманськім саду тиша,
Лиш зорі мріють в небесах...
„Душе, моя, чого смутишся?“ –
Тремтіло Слово на вустах.
„О Авва-Отче! Чашу муки
Чи ж зможу я перенести?..
Прийми мене у свої руки
І за вагання сі прости...“
А учні сплять. Не бачать очі,
Не чують вуха, і ніхто
Ділити чашу сліз не хоче...
Молився за усіх Христос.
Це потім вже юрба, тривога,
І поцілунок Юди був,
І відрікавсь Петро від Бога,
Про свого Вчителя забув.
О дивна загадко-людино:
Коли Господь поніс хреста,
То хтось ридав, а хтось невинно
Підносив цвяхи для Христа.
Збулось писання... Все збулось:
Одні втекли, а хтось лишивсь,
І тільки Господь наш Христос
За тих і інших помоливсь.

Голгофа

Юрба, свавільна і пихата,
Кричить: „Розпни! Розпни Христа!“
Тремтіли руки у Пилата,
Та ліг вже вирок на вуста.
Тоді сказав, умивши руки:
„Не винний в крові я його...“
І повели людці на муки
Святого страдника свого.
О, як шалів народ Юдеї:
„Яви нам чудо! Ти ж святий!..“
О люди, люди, фарисеї,
Прости їм, Господи, прости.
Невже і крихтоньки любові
Не поселив у їх серця?
Але юрба жадала крові,
Що з-під тернового вінця
Додолу скапувала стиха,
А біль ще дужче наростав...
Невже вам мало, люди, лиха,
Невже не жаль вам і Христа?
...Німіла в горі Божа днина,
Здіймався смуток до небес,
Лише тобі, земна людино,
Над все забаглося чудес.
І розп’яли Людського Сина.
О, як ганьбу таку знести?
І лиш Марія Магдалина:
„Прости їм, Господи... Прости...“

Перт-Амбой, Ню-Джерзі

Про автора: Богдан Дидик народився у Рогатині, Івано-Франківська область, закінчив Львівський університет ім. Івана Франка, працював директором школи в Рогатині. Вже п’ять років живе у США. Має свої поетичні збірки.

Вшанували пам’ять видатної письменниці Антоніни Горохович

РІВНЕ. – 3 квітня минуло 14 років від дня смерти талановитої письменниці, дослідниці української літератури і видатної діячки Пласту Антоніни Горохович.

Антоніна Горохович

До цієї дати у серії „Бібліотечка Літературного музею Уласа Самчука в Рівному“ вийшла книга А. Горохович „Багатшати душею“. З’явилася вона у видавництві „Азалія“ Рівненської організації Національної спілки письменників України завдяки засновникові і першому зв’язковому пластового куреня юнаків ч. 33 ім. Уласа Самчука в Рівному Володимирові Русанову.

Народилась А. Горохович 1913 року в селищі Великі Межирічі на Рівненщині. Після закінчення української гімназії працювала на громадській роботі в Союзі Українок Волині, захоплювалась літературою.

В ті часи освітньо-громадську працю на Волині заборонив польський уряд і А. Горохович виїхала до Львова, де записалась на філологічний факультет Львівського університету. Саме в той час розпочалася Друга світова війна, яка перервала її навчання.

Виїхавши до Німеччини, дівчина закінчила агрономічні студії в Мюнхені і Реґензбурзі. На еміґрації А. Горохович віддано працювала в Пласті, виконуючи обов’язки головної референтки Уладу пластових новачок.

Приїхала до Канади 1949 року і постійно працювала в Пласті та учителькою в українських школах і на Курсах українознавства. Одночасно навчалася в Отавському університеті.

У 1963-1990 роках вона творчо співпрацювала з Союзом Українок Канади, з журналом „Промінь“, майже в кожному його числі друкуючи статті на літературні та громадські теми, виступаючи часто під псевдонімами Уляна Пелех, Волинянка, Сестричка Уля та іншими.

У 1968-1981 роках була членом редакційної колеґії журналу для пластунів „Юнак“. З 1971 року редаґувала журнал для пластового юнацтва „Готуйсь“ та журнал для пластунів „Пластовий шлях“.

Поза цими часописами публікації письменниці можна було читати у „Свободі“, „Новому шляху“, „Українському голосі“, „Літописі Волині“. Серед виданих праць А. Горохович – педагогічна книжка „Батьки і діти“ (1965), дослідження „Діялог у стилі Лесі Українки“ (1978), „Поетика Лесі Української“ (1980), „Від розстріляного до замученого відродження“(1988).

Від перших днів свого приїзду до Канади вона відшукала своїх рідних в Україні, які повернулись з заслання в Казахстані. Всі свої заощадження А. Горохович віддавала родині, вела широке листування з родиною, бо одні жили в Межирічах, другі у Львові, а ще інші – в Києві.

Талановитою, наполегливою, послідовною, з високим почуттям власної гідности, відповідальности та чести її знав Улас Самчук, залучаючи до поважних громадських справ. Коли головою якогось громадського комітету обирали У. Самчука, він наполягав, щоб секретарем була А. Горохович. І справа рухалася успішно.

Працівники Літературного музею У. Самчука 5 квітня запалили „Свічу пам’яті“, приурочену пошануванню А. Горохович.

Про життя і творчість А. Горохович розповів пластовий сеньйор загону „Червона Калина“ В. Русанов. Виступили відповідальний секретар обласного об’єднання „Просвіта“ Олександер Волощук, письменник Євген Шморгун, дослідниця життя і творчости А. Горохович Марія Терпелюк та ін.

Наталя Дяченко та Олександра Нагорна виконали пісню „Не дивися так привітно“ (слова Павла Тичини, музика Леся Тельнюка), а студентка музичного училища Анастасія Власюк – дві сонати Йогана Баха.

Інна Нагорна

На вечорі в пам’ять Антоніни Горохович виступають Наталя Дяченко (зліва) та Олександра Нагорна.

До 90-річчя від дня народження Осипа Борецького

Підняття українського національного прапора на Говерлі 16 липня 1993 року. Фото: Богдан Білецький

ЧЕРНІВЦІ. – Щоліта серед тих українців, котрі піднімаються на Говерлю, обов'язково можна зустріти й сивочолого ентузіаста, котрий прудкіше за багатьох молодих долає круту стежку до вершини гори. Ось і напередодні свого 90-річчя цей чоловік побував на найвищій точці України, пересвідчившись, що на місці шестиметрового хрест з нержавіючої сталі на відзначення проголошення Української незалежної держави, споруджений 1996 року за його гроші. А спустившись вниз, він ще раз зайшов до дерев'яної каплички в гуцульському стилі біля підніжжя Говерлі, яку також збудував за свої гроші, аби помолитися і подякувати Богові за те, що дав йому здоров'я та сили знову подолати цю вершину.

Осип Борецький, про котрого йдеться, народився в Чернівцях на Буковині 10 січня 1921 року. До приходу Червоної армії в 1940 році встиг закінчити гімназію, в 1940-1941 роках навчався в Букарештському університеті. З початком гітлерівського нападу на СРСР вирушив у похід в Україну в студентській групі „Пума" під проводом Олександра Пулюя, сина видатного українського фізика. Невдовзі цей підрозділ німцями був роззброєний. У подальшому, як перекладач при німецькій військовій частині, пройшов через Херсон, Берислав, Каховку, Симферопіль, Алушту, Ялту до Балаклави, а потім через Маріюполь до Ростова і Мінеральних Вод.

Коли довідався, що його побратимів-українців у Миколаєві розстріляли есесівці, то поставив вимогу свого звільнення з війська для продовження перерваного навчання. Відтак з 1944 року у Вроцлаві студіював будівництво. Потім учився в університетах Дармштадту, Ґрацу, Парижу (Сорбонна), Лювену (Бельгія), Мюнхену, де одержав диплом інженера-будівельника. 30 років працював на спорудженні автошляхів, зокрема, кільця навколо Мюнхену.

О. Борецький вийшов на пенсію, перебуваючи на посаді головного директора автострад Баварії.

Поряд з сумлінною працею на німецьку державу О. Борецький постійно приділяв увагу українській справі. Останні роки очолював Комісію допомоги українському студенству (КоДУС), яка протягом ось уже 70 років організовувала матеріяльну підтримку студіюючої молоді за межами рідної землі. О. Борецькому вдалося віднайти додаткові стипендії для українських студентів від чужоземних інституцій. Саме завдяки його наполегливості побачила світ книга про історію КоДУС.

А з проголошенням незалежности України О. Борецький всю увагу зосереджував на розв'язання проблем державотворення. Він не тільки збудував на Говерлі згадану відзнаку, а й з нагоди 80-річчя прилучення Буковини до Соборної України в 1918 році встановив на найвищій горі цього краю – Яровиці такий самий сталевий хрест. Готовий був також фінансувати пам'ятник Героям Крут, але влада не погодилася.

Як досвідчений спеціяліст з спорудження кільцевого шляху навколо Мюнхена, О. Борецький був готовий допомогти прокласти подібний шлях і для столиці України. Ходив неодноразово до київської влади ще тоді, коли земля не була приватизована й перекуплена, але обіцянки батьків міста підтримати запропонований ним проєкт виявилися порожніми балачками, а проблему не розпочали розв'язувати й досі, хоч українська столиця давно перевантажена автотранспортом.

Незважаючи на велике розчарування державотворчими процесами в Україні, О. Борецький не втрачає віри в свою Батьківщину. Реґулярно навідуючись на землю батьків, прагне допомогти їй у нелегкому поступові до кращого майбутнього. Нині вважає за свій обов'язок поширювати серед німецькомовних читачів відомості про видатних українців, якими можемо гордитися перед усім світом.

У 1995 року під час традиційного сходження на Говерлу, організованого народним депутатом Тарасом Кияком, О. Борецький вирішив: на найвищій точці держави повинна бути відзнака, яка залишалася б тут назавше. Так виникла ідея встановлення пам'ятного металевого хреста заввишки шість метрів. Усі роботи пов'язані з його виготовленням, спонзорував він сам. Біля підніжжя хреста було покладено гранітну плиту, під скляним отвором у ній – Конституція України і 25 капсул з землею з усіх областей країни.

Про себе О. Борецький розповів: „До всіх чужинців, не лише українців, німці ставляться дуже обережно. Я ж, хоч і не знав тоді ще досконало мови, поставив собі за мету – бути втричі професійнішим, кмітливішим, наполегливішим, ніж мої конкуренти-баварці. Так і сталося – поки інженер-німець будував одного моста, я одночасно був зайнятим на будівництві трьох".

Коли ішов на пенсію, машина підрахувала – неоплачених годин у головного директора О. Борецького набралося на чотири з половиною роки! Про ті години, коли брав роботу додому, вже й не згадує. Зате потім отримав з рук тодішнього президента фон Вайцзеккера нагороду – Хрест заслуги за відмінну працю. Нею були удостоєні на той час всього 12 громадян Німеччини.

Зараз мешкає сам, майже увесь час проводить в горах, іноді їздить на велосипеді в Австрію, де печуть дуже смачний хліб. П'ятеро дітей та 10 онуків живуть хто у Штутґарті, хто у Бельгії, хто ще деінде.

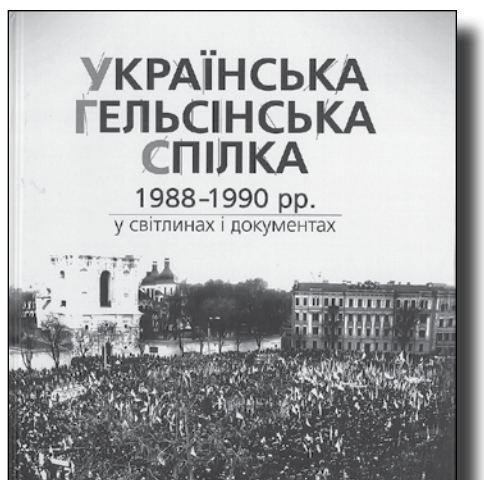
В Україні йому не подобається, що навіть у Києві частіше говорять по-російськи, а не державною мовою. Ніби люди ще перебувають у своєрідній гамівній сорочці, яку на них натягли комуністи.

У січні цього року О. Борецький відзначив 90-річчя, але, незважаючи на поважний вік він залишається бадьорим.

Володимир Дергійчук,
Людмила Пустельник

НОВІ ВИДАННЯ

Видано фотоальбом про Українську Гельсінкську Спілку

Фотоальбом „Українська Гельсінська Спілка 1988-1990 рр. у світлинах і документах". Концепція і упорядкування: Олександер Ткачук. Передмова: Левко Лук'яненко. Київ: Український інститут національної памяті і видавництво „Смолоскип", 2009. 224 стор.

КИЇВ. – Нове видання Українського інституту національної пам'яті і видавництва „Смолоскип" – фотоальбом „Українська Гельсінська Спілка 1988-1990 рр. у світлинах і документах". Упорядник фотоальбому Олександер Ткачук зібрав світлини й документальні матеріяли з 28 особистих колекцій, архівів, а також із Центрального державного кінофотофоноархіву України ім. Григорія Пшеничного, Галузевого державного архіву Служби безпеки України та Центрального державного архіву громадських об'єднань України. Вступне слово написав голова Виконавчого комітету Української Гельсінкської Спілки (УГС) Левко Лук'яненко – один з тих, кому справді є що розповісти про УГС і загалом про ті буремні роки.

Видання важливе тим, що нагадує про велику мірою призабуті сьогодні останні роки боротьби проти радянського тоталітаризму. Тим паче, що це історія великою мірою переможна: у 1980-ті роки виснажений і деморалізований репресивний апарат уже не міг так ефективно ламати й невтралізовувати інакодумців так, як це було раніше.

А громадська думка на той момент, нарешті, почула опонентів радянської влади та усвідомила некомпетентність і негуманність останньої. Як наслідок, незігнні люди поступово виходили з ув'язнень, з підпілля, а потім, заручившись підтримкою великого відсотка населення, змусили правлячу номенклятуру проголосити незалежність України. Тобто цей альбом актуалізує ту сторінку історії, котра має бути позитивним і світлим сиґналом з минулого. Адже часто доводиться чути закиди, що в нашій національній „історичній мітології" забагато сумних знакових подій і замало радісних.

Інше питання, хто і як потім зумів використати шанси вільного розвитку. Але це питання ажніяк не скасовує важливости останніх років імперії.

Альбом має 29 розділів. У кожному з них фотографічні та документальні матеріяли супроводжуються пояснювальним текстом упорядника. Спочатку він розповідає про початок перебудови, коли українські опозиційні активісти утворили Український культурологічний клюб, згодом – про постання власне УГС у 1988 році з ініціятиви В'ячеслава Чорновола та братів Горинів.

Поширення інформації в Україні та світі про утиски радянською владою людських прав своїх громадян, національні утиски українців, обмеження прав віруючих, економічні маніпуляції, злочинну бездіяльність влади після Чорнобильської катастрофи, про історичні злочини радянської системи, популяризація національної символіки, культури, історії – все це стало основними напрямками діяльности УГС. Саме яскраві, гострі або й буденні моменти такої активності фіксують фотографії альбому, а різноманітні доповідні документи радянських органів дають їй відповідну оцінку як явищу, котре виросло до розмірів реальної загрози диктатурі комуністичної номенклятури.

Інформація у виданні групується частково за історичними подіями, а частково за реґіональним принципом. Серед ключових подій, на яких зосередився О. Ткачук, можна назвати, до прикладу, перші велелюдні віча, боротьбу за леґалізацію Української Греко-Католицької церкви, постання Народного Руху, святкування Дня Соборности, перші відносно демократичні вибори, переформатування УГС у Республіканську партію та, звичайно, „останній ривок" до проголошення незалежности.

Головними просторовими точками стали Львів, Київ, Тернопіль, Умань (взагалі, питання особливо помітної, як на таке невелике місто, політичної активности уманчан ще чекає на вивчення). При цьому в окремих розділах зафіксовано й діяльність УГС у західньому, центральному, південному та східньому реґіонах у цілому.

На обкладинці вміщена фотографія багатолюдного віча в Києві 21 січня 1990 року до Дня Соборности.

Олег Коцарев

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ", березень 2011 р.

200 дол.	Бігун Ярослав	Washington, DC
	Гулей Дмитро	Toronto, ON, Canada
	Боженко Святослав	San Francisco, CA
150	Банах Меланія	Woodbridge, NJ
130	Латишко Микола	Etobicoke, ON, Canada
100	Клебович Володимир	Kensington, CT
	Новак Ірина	Milwaukee, WI
	Петренки Аня і Юрій	Ashton, MD
	Попович Марія	Baltimore, MD
	Качори Іванна і Богдан (в пам'ять Святослава Софія)	New York, NY
	Масюк Юрій	Alexandria, Va
	Савчина Ірина	Portland, OR
	Сохан Неоніля (подяка Ірині Клюфас)	Morristown, NJ
	Стек Уляна	Mississauga, ON, Canada
85	Білинський Ярослав	Philadelphia, PA
	Лиски Марта і Володар	Cranbury, NJ
	Укр. Фед. Кредитова Спілка „Самопоміч" у Філядельфії	Philadelphia, PA
70	Петришин Володимир	Cranford, NJ
60	Феденки Анна і Степан	Warren, MI
55	Ганкевичі Марія і Ярослав	Chicago, IL
	Перейма Марта	Arlington, VA
50	Матковський Степан	Rochester, NY
	Меренюк Богдан	Montreal, QC, Canada
	Українська Музична Асоціяція Альберти	Edmonton, AB, Canada
	Баніт Віра	St. Leonard QC, Canada
	Дячук Уляна	Rutherford, NJ
	Якубовичі Дарія і Олександер	Brecksville, OH
	Німилович Сузанна	Parma, OH
45	Олійник Степан	Washington, DC
	Рудник-МакКензі Романа	Los Angeles, CA
	Бохно Михайло	Etobicoke, ON, Canada
	Леуш Іван	Rouyn, QC, Canada
40	Головінська Мотря	East Greenwich, RI
35	Бадинський Йосип	Phoenix, AZ
	Бекерська Дарія	Tuxedo Park, NY
	Білоуси Лідія і Орест	Osprey, FL
	Сомік Анна	Palo Alto, CA
	Блюй Адріян	Dearborn Heights, MI
	Борачок Олег	Madison, WI
	Хомяк Ростислав	Washington, DC
	Досій Дмитро	Flushing, MI
	Гірняк Олександер	Clifton, NJ
	Горбачевська Дора	Buffalo, NY
	Кузьо Теодор	Granby, CT
	Пришляки Анна і Олександер	Wethersfield, CT
	Пихович Юрій	Prescott Valley, AZ
	Ратич Іванна	North Port, FL
	Слободинські Наталія і Михайло	Parrish, FL
	Сидоряк Тамара	New York, NY
	Сим-Лінська Іванна	Deerfield Beach, FL
	Зайло Еміль	Kissimmee, FL
30	Гуцал Йосип	Torrance, CA
	Козак Лідія	North Port, FL
	Бойко Лідія	Port Charlotte, FL
27	Біланюк Лариса	Wallingford, PA
25	Білей Марко	Buena Park, CA
	Бонакорса Христина	Belleville, NJ
	Храпливі Христина і Андрій	Matawan, NJ
	Худовська Валентина	Wethersfield, CT
	Данилики Оксана і Михайло	Houston, TX
	Дац Петро	Cleveland, OH
	Гоголі Марія і Михайло	Etobicoke, ON, Canada
	Гузар Дарія	Weston, ON, Canada
	Яримович Ореста	Chicago, IL
	Яшко Микола	Mc Kinney, TX
	Качали Марта і Мирослав	Woodland Park, NJ
	Карпенко Борис	Southfield, MI
	Костюки Олександра і Теодор	Silver Spring, MD
	Коваль Бойд	Washington, DC
	Крупи Любомира і Теодозій	Morristown, NJ
	Лебедович Міляс	Savannah, GA
	Лешки Ала і Ярослав	Northampton, MA
	Лоїк Володимир	Salt Lake City, UT
	Ломаґа М.	Wethersfield, CT
25 дол.	Маців Христина	Des-Ormeaux, QC Canada
	Максимович Анна	Willow Grove, PA
	Матковський Степан	Rochester, NY
	Меренюк Богдан	Montreal, QC, Canada
	Наливайко Мирослава	North Port, FL
	Полони Оксана і Лавро	Penn Yan, NY
	Сімок Андрій	Las Vegas, NV
	Сохан Неоніля	Morristown, NJ
	Сосі Уляна і Іван	Providence, RI
	Стеців Ростислава	Rochester, NY
	Стецура Іван	Middleburg Hts., OH
	Сиґіда Наталія	East Hanover, NJ
	Ткачуки Ореста і Богдан	Chicago, IL
	Запутовичі Віра і Роман	Hillsdale, NJ
	Антоняк Зенон	Richland, WA
	Цетенко Вячеслав	Venice, FL
	Яхторович Романа	Chicago, IL
	Кеске Люба	Woodland Hills, CA
	Мичковська Любомира	Broadview Hts., OH
	Небеш Євген	Parma, OH
	Процик Люба	Springfield, VA
	Яримович Ореста	Chicago, IL
20	Дремо Гедвік	Chicago, IL
	Феш Михайло	Tucson, AZ
	Каркоць Петро	Columbia Heights, MN
	Семистіяна Володимир	Luhansk, Ukraine
	Воловодюк Ярослав	Glen Oaks, NY
	Блага Іванна	Rochester, NY
	Богданик Йосиф	Chicago, IL
	Борковська Марія	Yonkers, NY
	Делкевич Люба	Rochester, NY
	Каркоць Петро	Columbia Heights, MN
	Кобрин Атанас	North Port, FL
	Кровицькі Станіслава і Іван	Farmington Hills, MI
	Криворучко Анатолій	Ottawa, ON, Canada
	Кулинич М.	Jackson Heights, NY
	Кузьо Мирон	Glastonbury, CT
	Матіяш Е.	Aliquippa, PA
	Небеш Євген	Parma, OH
	Павлюки Ніля і Борис	Lansdale, PA
	Петріни Ірина і Андрій	Mt. Clemens, MI
	Шепко Анна	New Paltz, NY
	Смит Христина	Harrisburg, PA
	Тарасюк Юрій	Newtown, PA
	Телепко Анна	Parsippany, NJ
	Терлецькі Ірина і Михайло	Rochester, NY
15	Білан Василь	Rochester, NY
	Букачевський Й.	San Luis Obispo, CA
	Ханас Петро	Oak Lawn, IL
	Дебраун Людмила	Hollywood, FL
	Федун Василь	Chardon, OH
	Фіріщак Осип	Chicago, IL
	Ґелета Богданна	College Park, MD
	Ґлух Тереса	W. Hartford, CT
	Гарасовська Іванна	Chicago, IL
	Гевко Олена	Warren, MI
	Гладишевський Мирослав	Calgary, AB, Canada
	Городецька Ольга	Kendall Park, NJ
	Грамяк Мирон	North Port, FL
	Іваськіви Марія і Любомир	Venice, FL
	Крулі Соня і Петро	Silver Spring, MD
	Кривутські Марта і Іван	College Park, MD
	Криволап Юрій	Catonville, MD
	Кучер Ксеня	Warren, MI
	Маринюки Любов і Андрій	Bay Harbor Isl, FL
	Маєр Богданна	Montreal, QC, Canada
	Мельник Ярослава	Portland, OR
	Орел Тарас	North Bergen, NJ
	Петрики Марія і Федір	Levittown, PA
	Петрик Анна	Sherwood Park, AB, Canada
	Подлуський Юрій	Chicago, IL
	Поліщуки Тетяна і Сергій	Jersey City, NJ
	Прокопович Іриней	Calabasas, CA
	Пилип Романа	Riverside, CT
	Рабій Ірина	Utica, NY
	Ради Люба і Орест	Baltimore, MD
	Раковські Олександра і Юрій	Riverhead, NY
	Ратичі Галина і Ростислав	Edison, NJ
	Репета Євген	Warren, MI
	Риндич Володимир	Philadelphia, PA
15 дол.	Самбір Віра	Lake Worth, FL
	Вергановська Віра	Toronto, ON, Canada
	Яриші Аліса і Іван	Rocky Hill, CT
	Звадюки Віра і Олег	Great Falls, VA
	Гречка Ігор	Owego, NY
	Іваничко Еліяна	North Port, FL
	Клунь Ярослава	Beamsville, ON, Canada
	Крамарчуки Лідія і Богдан	Clifton, NJ
	Шайдевич Всеволод	Somerset, NJ
	Щерванюк Григорій	Joliet, IL
	Зобнів Зоряна	North Royalton, OH
11	Ковалевський Микола	Tiffin, OH
10	Андрах Євген	Saddle Brook, NJ
	Антоняк Зенон	Richland, WA
	Балтарович Марія	Warren, MI
	Барановський Юрій	Venice, FL
	Барнич Йосиф	Monterey Park, CA
	Бартошик Маріяна	Hyattsville, MD
	Белендюки Лідія і Михайло	Warm Mineral Spr., FL
	Бенко Євгенія	Cleveland, OH
	Берегулько Павло	Columbia, SC
	Безубяк Анастазія	North Fort Myers, FL
	Бігун Богданна	Novato, CA
	Біленький Н.	Morris Plains, NJ
	Бірки Наталія і Арнолд	Livonia, MI
	Бойко-Паар Ірина	Toronto, ON, Canada
	Бурдин Лев	Middle Village, NY
	Буренко Олег	Crystal, FL
	Билень Ярослав	Chicago, IL
	Целевич Іванна	Morton Grove, IL
	Чировська Іванна	Tucson, AZ
	Хоми Галина і Платон	East Haven, CT
	Чорній Ігор	Palatine, IL
	Чипак Ольга	Wayne, NJ
	Ціки Марія і Микола	Southgate, MI
	Цибрух Надія	New Hartford, NY
	Денисенко Іван	Warren, MI
	Добровольська Лідія	Brighton, MI
	Дитиняк Марія	Edmonton, AB, Canada
	Джулі Ірина і Павло	Grosse Pt. Shores, MI
	Федій Олександер	Addison, IL
	Федорів Дарія	North Royalton, OH
	Федорко Любомира	Redford, MI
	Фесаки Євгенія і Борис	Brooklyn, NY
	Ґавдяки Наталія і Ігор	Columbia, MD
	Гафткович Надія	Wethersfield, CT
	Гальчук Ярослав	St. Catharines, ON, Canada
	Ганас Юрій	Ancaster, ON, Canada
	Ганкевич Ольга	Mississauga, ON, Canada
	Гарух Богдан	Burlington, ON, Canada
	Гладилович Адольф	Montreal, QC, Canada
	Гноєва Марія	Minneapolis, MN
	Головатий Степан	Phoenix, AZ
	Горбань Михайло	Parma, OH
	Граби Марія і Омелян	Venice, FL
	Григорович Симон	Kearny, NJ
	Гупало Ярослав	Chicago, IL
	Гурський Петро	Cheltenham, PA
	Іванків Надія	Chicago, IL
	Якубяк Ольга	Chicago, IL
	Якубовська Маріяна	Buffalo, NY
	Качмар Христина	Media, PA
	Канівець Юрій	Southington, CT
	Караван Олег	Inverness, IL
	Ходи Анна і Владислав	North Andover, MA
	Кісі Степанія і Микола	San Bruno, CA
	Колісник Роман	Toronto, ON, Canada
	Коропей Ніна	Johnston, RI
	Коваль Галина	East Hampton, MA
	Коваль Анна	Warren, MI
	Кривулич Мирослав	Amsterdam, NY
	Кукуруза Михайло	Hollywood, FL
	Кулиничі Ольга і Петро	Yonkers, NY
	Кунцьо Зиновія	Flushing, NY
	Куропасі Лідія і Богдан	Hickory, NC
	Кузьмовичі Марта і Юрій	North Scituate, RI
	Кузишини Оксана і Богдан	Fords, NJ
	Киї Лариса і Мирослав	Wallingford, PA
	Лаванґа Марія	Philadelphia, PA
	Лавріни Надія і Микола	Sterling Heights, MI
	Луціви Марія і Володимир	Bernville, PA
	Лукасевич Ольга	Philadelphia, PA

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ“, березень 2011 р.

10 дол.	Лисак Лідія	Hinsdale, IL
	Литвинишин Йосип	Hinsdale, IL
	Новосівська Ірина	Devon, PA
	Огар Василь	Beverly Hills, MI
	Олійник Анна	Philadelphia, PA
	Онуферко Люба	Jenkintown, PA
	Остафійчук Марія	Long Island City, NY
	Палій Любомира	Lawrence, KS
	Паньків Галина	Port Charlotte, FL
	Пашковська Неоніля	Toronto, ON, Canada
	Павловичі Ірина і Любомир	Union, NJ
	Петрів Катерина	Somerville, MA
	Пясецькі Оксана і Петро	Sunny Isles, FL
	Пільгуї Катарина і Дмитро	Philadelphia, PA
	Похмурський Богдан	North Port, FL
	Полець Олександер	St. Anthony, MN
	Процик Ольга	Troy, MI
	Прибила Остап	Syracuse, NY
	Приймаки Текля і Степан	Rochester, NY
	Пришляк Теодозій	West Seneca, NY
	Пилишенки Ірма і Володимир	Rochester, NY
	Писарів Джуді	Wyoming, RI
	Радловський Богдан	Elmwood Park, IL
	Рішко Ірина	St. Petersburg, FL
	Росандич Катерина	Mountain View, CA
	Руб Юрій	Belleville, MI
	Савчаки Патриція і Юрій	Rydal, PA
	Савчук Іван	Philadelphia, PA
	Шандрук Володимир	Philadelphia, PA
	Шараневич Оксана	Parma, OH
	Щербюки Марія і Василь	Elmwood Park, IL
	„Simma“-Технології	Thousand Oaks, CA
	Склепкович Б.	Rutherford, NJ
	Скрипух Іван	Brantford, ON, Canada
	Слевинські Марія і Тарас	Stratford, CT
	Сліпець Марія	Parma, OH
	Слиж Роман	Raleigh, NC
	Смаль Степан	St. Catharines, ON, Canada
	Стасів Роман	Congers, NY
	Стецишин Зеновія	Chicago
	Стельмах Ігор	Glastonbury, CT
	Субчак Леся	Canton, OH
	Сидорак Ярослав	Hillsborough, CA
	Шумська Марія	Philadelphia, PA
	Товстопят Марія	Gilroy, CA
	Трешньовські Оксана і Роман	Ann Arbor, MI
	Трощук Віра	Chicago, IL
	Турчин Зоя	Ellenville, NY
	Українсько-Американсько-Канадський Культурний Центр	Buffalo, NY
	Ушитки Катлін і Юрій	Lombard, IL
	Вохи Анна і Дмитро	East Hanover, NJ
	Завійська Марія	Miami Beach, FL
	Бігун Богданна	Novato, CA
	Хомяк Богдан	Rochester, NY
	Долінай Олександер	Hatboro, PA
	Ґураль Володимир	Sacramento, CA
	Гусяк Текля	New York, NY
10 дол.	Каркоці Надія і Михайло	Minneapolis, MN
10 дол.	Ковальчик Юрій	Peekskill, NY
	Шулик М.	Sterling Hts., MI
	Танін Ананій	West Allis, WI
	Турченюк Богдан	Elkins Park, PA
5 дол.	Бренич Євген	Whitehouse Sta., NJ
	Долинська Лариса	Westfield, NJ
	Дорощук Олександер	Kennewick, WA
	Гальма Алісон	Winnipeg, MB, Canada
	Голінаті Меріон і Микола	Manchester, NJ
	Колесник Марко	Gunsberg, Switzerland
	Конопада Ярослав	Warren, MI
	Мельничук Едвард	Cranford, NJ
	Онишко Марія	Zaporizska Obl., Ukraine
	Пастернак Анастазія	Amsterdam, NY
	Петруша Євдокія	Troy, MI
	Пошивайко Олександер	Curtisville, PA
	Продивус Олекса	Bellevue, PA
	Склепкович Б	Rutherford, NJ
	Цісельська Тамара	Hunter, NY
	Заїка Лавра-Лариса	Cheltenham, PA
	Харківи Євгенія і Олександер	Philadelphia, PA
	Петруша Іван	Troy, MI
	Бакер Люба	Youngstown, OH
	Берегулька С.	Scottsdale, AZ
	Березюк Софія	Warren, MI
	Білецька Ольга	North Port, FL
	Білик Іванна	Huntingdon Vlly., PA
	Благий Дмитро	Philadelphia, PA
	Боженко Святослав	San Francisco, CA
	Брунда Михайло	Garfield, NJ
	Бубняк Оксана	Monroe, NY
	Хома Богдан	Rochester, NY
	Чухти Розалія і Петро	Bristol, CT
	Дорожинська Марія	North Port, FL
	Доцок Олександер	Gulfport, FL
	Дубініни Світлана і Василь	Del Mar, CA
	Федорович Оксана	Troy, MI
	Федоришини Оксана і Степан	Elmhurst, NY
	Ґолія З.	Tarpon Springs, FL
	Гафткович Ірина	Rochester, NY
	Герець Петро	Utica, NY
	Громницька Євгенія	Minneapolis, MN
	Грушецький Дмитро	Westchester, IL
	Гуменюки Марія і Юрій	North Port, FL
	Гумеський Е.	Ann Arbor, MI
	Іванчишини Ірина і Василь	Bronx, NY
	Явний Любомир	Florham Park, NJ
	Ємець Іван	Toronto, ON, Canada
	Качоровська Ольга	Salem, CT
	Каркоці Надія і Михайло	Minneapolis, MN
	Кіфіяк Роман	Whitehall, PA
	Комар Теодор	Menomonee Falls, WI
	Конопада Ярослав	Warren, MI
	Кортчмарик Франко	Montreal, QC, Canada
	Коверки Олександра і Олег	Chicago, IL
	Крівой Володимир	E. Bridgewater, MA
	Кутинський Ярослав	Hallandale Beach, FL
	Кузів Дмитро	Ellenville, NY
	Квасовська Ірина	Taberg, NY
	Леськів Марія	Philadelphia, PA
5 дол.	Леуш Анна	Clifton Park, NY
	Лісовенко Євгеній	Brooklyn, NY
	Літош Євген	Bronx, NY
	Логани Ольга і Юрій	Little Falls, NJ
	Боднар-Балагутрак Лідія	Houston, TX
	Мацук Богдан	Broadview Hts., OH
	Мичковська Любомира	Broadview Hts., OH
	Нагашівець Михайло	Toronto, ON, Canada
	Наваринські Марія і Мирон	North Port, FL
	Олексин Іван	Rochester, NY
	Олійник Юрій	Carmichael, CA
	Орлінс Іван	Los Angeles, CA
	Орищини Люба і Борис	Lakewood, CO
	Паламар Галина	Philadelphia, PA
	Папіж Олена	Warren, MI
	Пастушенко Татяна	New Providence, NJ
	Павленко Павло	Mokena, IL
	Пендаківські Ольга і Осип	Shelton, CT
	Петруша Євдокія	Troy, MI
	Підперигора Ельвіра	Elkins Park, PA
	Погаратна Богданна	Elma, NY
	Покора Степанія	Glastonbury, CT
	Полець Борис	Minneapolis, MN
	Пундик Марія	Minneapolis, MN
	Пушкидра Б.	Floral Park, NY
	Романів Микола	North Bergen, NJ
	Росинський Віктор	Ortonville, MI
	Рудик Віра	S. Windsor, CT
	Заболотна Параня	Camdenton, MO
	Сафяни Анна і Володимир	New York, NY
	Сапорошенко Микола	Carbondale, IL
	Саварин Петро	Edmonton, AB, Canada
	Шандрюк Петро	Philadelphia, PA
	Шашкевич Софія	Torrance, CA
	Січі Оксана і Дмитро	Alfred Station, NY
	Сікора Ніна	Parma, OH
	Скипакевич Ярослава	Warren, MI
	Смолинський Богдан	Shrewsbury, MA
	Солонинка Михайло	Minneapolis, MN
	Станчак Іван	West Roxbury, MA
	Старущак Францес	Welland, ON, Canada
	Святківський Григорій	Sloan, NY
	Сиротюк Наталія	Somers, CT
	Щеснюк Євдокія	Honey Brook, PA
	Тарнавська Филис	Cleveland, OH
	Татчин Степанія	Timonium, MD
	Томащук Данило	Kansas City
	Василишини Владимира і Роман	Philadelphia, PA
	Васинчук Людмила	Bartlett, IL
	Величковський Володимир	Florham Park, NJ
	Винницька Патриція	Bethlehem, PA
	Яримовичі Роксоляна і Михайло	Osprey, FL
	Зендран Іван	Watervliet, NY
	Зурак Анастазія	New Hyde Park, NY
54 дол.	Бурій Анна	Toronto, ON, Canada
	Разом:	**7,707.00 дол.**

Щиро дякуємо всім за фінансову підтримку „Свободи“ – найстаршої української газети в світі.

Конференція...

(Закінчення зі стор. 11)

Мова йшла про нездійснені публікації з історії декабристського руху, а також начерки великої статті про масонство як ранню форму таємних товариств у Російській імперії.

Д-р С. Захаркін уперше звернув увагу на збережений в архіві щоденник В. Міяковського, що його той вів 1929 року в ув'язненні, подав стислий огляд листування В. Міяковського з дружиною (збережено понад 400 листів 1909-1933 років).

Серед біографічних матеріялів доповідач також ознайомив слухачів з доповідною запискою В. Міяковського, на той час директора Київського центрального історичного архіву ім. В. Антоновича, на адресу голови Київської міської управи О. Оглоблина. Записка є унікальним за широтою охоплення джерелом, із якого бачимо стан київських архівів в 1941-1942 роках і дізнаємося про втрати воєнного часу.

На завершення промовець повідомив про наявність в архіві матеріялів інших авторів, зокрема документів археолога Вікентія Хвойки, Нарбутового олівцевого начерка проєкту великого герба України та машинопису фраґмента драматичного твору Євгена Плужника з поетовою правкою.

У заключному слові Наукового секретаря УВАН д-ра Анни Процик мова йшла про останнє рішення Управи УВАН відновити діяльність Інституту шевченкознавства – важливої частини загальноакадемічного проєкту на відзначення 200-річчя від дня народження Т. Шевченка. Як наголосила Науковий секретар УВАН, необхідність цього кроку продиктована передусім двома обставинами: потребою якнайретельнішого підготування до належного відзначення ювілею; кризовим становищем, в якому нині опинилася наука і культура в Україні.

На переконання д-ра А. Процик, УВАН та НТШ-А, ці головні наукові осередки української науки в діяспорі опинилися перед необхідністю знову перебрати на себе обов'язок збереження української історичної пам'яті. Останнє завдання може бути зреалізоване у тісній співпраці з новим поколінням науковців в Україні.

Пресова група УВАН

СПОРТ

Відбулися 57-мі щорічні лещетарські змагання КЛК

ГАНТЕР, Ню-Йорк. — 64 лещетарі і п'ять змагунів на сніго-дошках у віці від трьох до 58 років провели 57-мі щорічні змагання Карпатсько Лещетарського Клюбу (КЛК) на Гантерській горі в суботу, 5 березня.

Учасники змагалися на трасі NASTAR (National Standard Race), а вечором святкували свої перемоги з рідними, друзями та іншими змагунами, зібравшись на святковій вечері вручення нагород у ресторані „The Copper Tree" на Гантерській горі.

Учасників святкувань привітали Ерко Палидович, президент КЛК, і Дейвид Слуцький, керівник лещетарського терену змагань, який похвалив КЛК за послідовність у влаштуванні цих лещетарських змагань впродовж багатьох років.

Також привітав з успішними змаганнями лещетарів і змагунів на сніго-дошках Посол Юрій Сергеєв, Постійний Представник України до ООН, який підкреслив особливий характер і настрій цих щорічних лещетарських змагань та поздоровив усіх змагунів – зокрема тих сеньйорів, які здолали трасу змагань менше, ніж за 30 секунд". Він також віддав належне молодим лещетарям і змагунам на сніго-дошках, кажучи: – „Наша молодь є фантастична".

Ю. Сергеєв і його дружина Наталія вже четвертий рік відвідують лещетарські змагання КЛК. Вони вручили посвідчення та трофеї найбільш надійним молодим змагунам – 12-річній Таїсі Соробей та 13-річному Дам'янові Козакові.

Ведучі вечора Віра Попель і Орест Федаш вручили першунам кожної вікової групи здобуті ними медалі та трофеї.

Перехідні трофеї найшвидшим змагунці та змагунові (не вручається повторним змагунам) вручено 11-річній Меланії Степаненко та 15-річному Євгенові Дубикові. Більшість змагунів також отримали плятинові, золоті, срібні та бронзові медалі „NASTAR".

Карпатський-Лещетарський Клюб був заснований 1924 року в Україні, а свою діяльність в США розпочав після Другої світової війни.

Перші лещетарські змагання КЛК відбулися 1954 року на лещетарських теренах гори „Вайтфейс" у стейті Ню-Йорк.

Учасники змагань піднімаються на гору. Фото: Петро Лівча

Чотирирічний Рако Віна – наймолодший лещетар, з батьком Дам'яном, першуном серед чоловіків віком 35-39 років.

Хлопці у віці 9-10 років (зліва): Марко Морох, Андрій Стельмах, Димитрій Титла.

Наймолодша лещетарка трирічна Мелася Боднар (з батьком Марком) одержує чашу від Ореста Федаша.

Орест Федаш (зліва): вітає чоловіків віком 50-54 роки: Андрія Козака, Юрія Кучера, Влодка Темницького, Юрія Баранського, Романа Соробея, Нестора Близнака і Марка Баха.

На лещетарському старті.

Першунка між жінками у віці 35-39 років Марта Дубик.

Татяна Ринник (жінки у віці 22-29 років) одержує чашу від Ерка Палидовича.

Посол Юрій Сергеєв вручає нагороду найбільш надійному лещетареві Дам'янові Козакові.

СПОРТ

Подарунок футбольній команді

ЙОНКЕРС, Ню-Йорк. – 5 квітня в Домі української молоді Генеральний консул України в Ню-Йорку Сергій Погорельцев вручив 18 комплектів одностроїв дитячій футбольній команді спортивного клюбу „Крилаті", який з 1965 року функціонує під егідою Спілки Української Молоді (СУМ).

Спортивний клюб „Крилаті" складається з трьох дитячих та однієї дорослої команд з футболу, волейболу та софтболу, які представлені у чемпіонатах Йонкерсу та штату Ню-Йорк.

С. Погорельцев подякував керівництву СУМ та Федерального кредитного товариства СУМ за підтримку та організаційне забезпечення діяльності спортивного клюбу та побажав успіхів його учасникам. Дипломат також наголосив на важливості розвитку зв'язків між українською та американською молоддю.

Богдан Мовчан

Генеральний консул України в Ню-Йорку Сергій Погорельцев (в центрі) під час вручення одностроїв футболістам Йонкерсу. Зліва: консул Володимир Процько, праворуч – голова відділу Спілки Української Молоді в Йонкерсі Андрій Бурчак.

Команди України залишають футбольні змагання Европи

„Шахтар" (Донецьк) – „Барселона" (Барселона)	6:1 (5:1)
„Динамо" (Київ) – „Браґа" (Браґа)	1:1 (0:0)

Прикра поразка „Шахтаря"

БАРСЕЛОНА, Еспанія. – 6 квітня на стадіоні „Камп Ноу" усі надії донецької команди „Шахтаря" на вихід у півфінал Ліґи чемпіонів Европи розбила „Барселона" у першому чвертьфінальному змаганні. Розгромна та принизлива поразка команди Мірча Луческу з рахунком 1:5 не залишила їй шансів на гру-відповідь у Донецьку.

12 квітня в Донецьку відбулась гра-відповідь між командами „Шахтар" і „Барселона", за вислідом якої каталонська „Барселона" вийшла до півфіналу Ліґи чемпіонів Европи, здолавши донецький „Шахтар" з загальним рахунком 6:1. Тепер на „Барселону" чекає півфінальна гра Ліґи чемпіонів з „Реалом" (Мадрид).

Команда „Динамо" теж вибула з гри

КИЇВ. – 7 квітня на стадіоні „Динамо" ім. Валерія Лобановського столична команда „Динамо" провела чвертьфінальні змагання Ліґи Европи з португальською командою „Браґа". Рахунок: 1:1.

Перший ґоль дався киянам дуже легко. Андрій Ярмоленко після нехитрої, але ефективної комбінації і навісу Олега Гусєва перепravив головою м'яч у ворота супротивника. Тут би і закріпити успіх, але рахунок став нічийним.

Після подачі кутового та торкань Огнена Вукоєвіча та О. Гусєва м'яч влетів у сітку киян. Спочатку ґоль записали на рахунок О. Вукоєвіча, але потім переписали на О. Гусєва. І „Динамо" наче підмінили. Гравці виглядали дуже кепсько. На поле вийшов Андрій Шевченко, але невдовзі був видалений за порушення правил.

14 квітня в Портуґалії команда „Динамо" вибула з чемпіонату, коли зіграла з рахунком 0:0. Початок гри з „Браґою" був для киян багатообіцяючим. За грубе порушення був вилучений з гри Паулу Сезар. Після отримання чисельної переваги „Динамо", здавалося, має дотиснути „Браґу", але не вийшло.

За друге попередження був вилучений Горан Попов, а через кілька хвилин суддя дав сиґнал про завершення гри, що означало закінчення европейських змагань „Динамо". *(„Чемпіон")*

Пам'яті д-ра Миколи Домашевського

В тихий, передріздвяний час, 17 грудня 2010 року, відійшов від нас визначний українець – д-р Микола Домашевський. Він відзначався життєрадісною вдачею й проявляв динамічну активність у різних сферах життя, тому нам, його друзям, важко погодитися з фактом, що його вже немає між живими.

Св. п. М. Домашевський народився в містечку Микуличин, центрі Гуцульщини, 17 жовтня 1925 року. Був найстаршим з восьми дітей у родині Василя і Євдокії Домашевських. Батьки були щирі українські патріоти, брали жваву участь у громадському житті містечка. М. Домашевський закінчив початкову школу у Микуличині, а гімназію – у Станиславові (сьогодні Івано-Франківськ).

Улітку 1944 року батька Василя розстріляли німецькі окупанти як закладника. 18-річний М. Домашевський став опікуном осиротілої родини. Тим часом наближався фронт. Населення рятувалося втечею на Захід. Між ними були й Домашевські – Євдокія з чотирма дітьми: Миколою, Олександрою, Стефаном і Володимирою. Дорога вела через Словаччину, частинно пішки, возами і вантажним потягом. Під час одного з нальотів усі люди вискакували з вагона на праву сторону, а М. Домашевський потягнув родину на ліву сторону. Доля хотіла, щоб з усіх пасажирів вагону, тільки родина Домашевських урятувалася.

Після закінчення війни Домашевські опинилися в таборі переміщених осіб, у Реґенсбурзі. М. Домашевський почав навчання в Українському Вільному Університеті у Мюнхені, де познайомився з майором американської армії, який виклопотав родині Домашевських право на в'їзд до Америки. Таким чином у 1949 році родина переїхала морем до Джексонвілу, Місісіпі, де жив спонзор, власник плантацій бавовни. Пів року довелося родині відробляти на плантації кошти подорожі. Після цього Домашевські переїхали до Чикаґо. Американсько-польський добродій знову допоміг і М. Домашевський став контролером якости продукції на фабриці компанії „Кемпбел суп".

В 1965 році він одружився з Катериною Гаврилко з Клівленду, за походженням лемкинею. У родині було два сини: Василь, за фахом бібліотекар, і Любомир – лікар, спеціяліст з реанімації.

Починаючи з 1950 року, М. Домашевський активно працював в управі Українського Конґресового Комітету Америки, де довгий час був членом Контрольної комісії. Згодом продовжив свою діяльність в управі Української Американської Координаційної Ради. Водночас працював в управі Злученого Українського Американського Допомогового Комітету. Впродовж довгих років був активним членом Українського Робітничого Союзу (згодом Українського Братського Союзу), як фінансовий секретар найбільшого 93-го Відділу в Чикаґо.

В 1950 році українська громада Чикаґо заснувала Товариство „Самодопомога", під патронатом якого постала Кредитова спілка „Самопоміч". Від самих початків аж до 2000 року М. Домашевський був активним членом управи „Самодопомоги" і членом управи каси „Самопоміч" на перших порах її існування. Також він співпрацював у видавництві газети „Українське життя".

В 1979 році М. Домашевський здобув докторський ступінь з економічних наук у Кенсінґтонському університеті, Каліфорнія. Він постійно брав участь у праці місцевої округи Демократичної партії у передвиборчих кампаніях на користь українських або прихильних до українців кандидатів на урядові посади. В 1993 році М. Домашевський та алдерман 30-го округу Майк Войцік запропонували посадникові Чикаґо відсвяткувати річницю незалежности України на муніципальному рівні. Пропозиція була прийнята, й з того часу ця імпреза відбувається кожного року.

М. Домашевський активно працював на гуцульській ниві. В Чикаґо гуцули 6 травня 1965 року об'єдналися у товаристві „Чорногора", почали видавати квартальник „Гуцулія", влаштовувати щорічні гуцульські вечори.

В 1971 році з ініціятиви М. Домашевського, була створена постійна Конференція гуцульських товариств Америки і Канади. М. Домашевський мріяв видати збірник матеріялів, присвячений Гуцульщині, у трьох томах. Цей задум підтримали гуцульські діячі на з'їзді в жовтні 1971 року. До праці приступили негайно.

Перший том „Історії Гуцульщини" вийшов друком у травні 1976 року. Відгук на книгу був дуже позитивний. Другий том появився в 1985 році, а третій – роком пізніше. Щоб заплатити видавництву, подружжя Домашевських здало у заставу свою хату – єдиний маєток і дах над головою. На щастя, розпродаж книги йшов добре, так що вдалося сплатити борг.

Коли Україна стала незалежною, М. Домашевський нав'язав зв'язки з Гуцульщиною. Наступні три томи „Історії Гуцульщини", збагачені статтями вітчизняних дослідників, були надруковані в Україні. Саме тепер завершується праця над останнім, сьомим томом.

Св. п. д-р Микола Домашевський

Слід згадати про працю М. Домашевського у Дослідній лябораторії східньо-европейських проблем при Ілінойському університеті. Він брав постійну участь у наукових конференціях, виступав з доповідями на гуцульські теми.

М. Домашевський відзначався приязним спілкуванням з людьми. Він надихав до праці не так словами, як власною одержимістю, тим вогнем любови до всього українського, що ним горіло його серце.

Ми, рідні й приятелі, всі гуцули у світі, збережемо пам'ять про М. Домашевського. Молимо Господа, щоб упокоїв його в оселі праведників.

Оксана Роздольська,
Чикаґо

У Херсоні вшанували пам'ять ветерана УПА

ХЕРСОН. – 12 квітня виповнилось пів року з дня смерти ветерана Української Повстанської Армії Йосипа Пилипчака. На могилі воїна зібралась громадськість, рідні, побратими по зброї.

Першим взяв слово кулеметник УПА Іван Терлецький – близький друг покійного. Хоча І. Терлецький та Й. Пилипчак не знали один одного в роки збройної боротьби, відбували покарання у різних концтаборах, однак швидко потоваришували вже у Херсоні. І. Терлецький зазначив, що покійний побратим був скромною та шляхетною людиною, а життя присвятив визволенню України від окупантів.

Промовляли член Організації Українських Націоналістів Богдан Кручкевич, донька померлого Надія Пилипчак. Василь Стемплевський, теж з ОУН, приніс до могили квіти.

Ветерани І. Терлецький та Б. Кручкевич поклали на могилу вінок від Всеукраїнського братства ОУН і УПА ім. генерал-хорунжого Романа Шухевича. Ще одним вінком вшанували померлого херсонські сумівці. Громадськість запалила лямпади та свічки.

Отець Андрій Чмель з Української Православної Церкви Київського патріярхату відслужив Панахиду за померлим воїном.

Й. Пилипчак народився 26 жовтня 1926 року на Старосамбірщині, Львівська область. Весною 1942 року вступив до ОУН та включився у збройну боротьбу за українську державність. Був станичним юнацтва ОУН.

У 1944 році Й. Пилипчак потрапив у більшовицьку засідку і був засуджений до 10 років таборів та п'яти років заслання. До 1970 року перебував на поселенні у Республіці Комі, а потім отримав дозвіл повернутися в Україну, однак не у західні її області, тому оселився в селі Кіндійка, біля Херсона. Працював ковалем.

Св. п. Йосип Пилипчак

Й. Пилипчак був членом Херсонського братства ветеранів ОУН і УПА. Його друзями були колишні воїни УПА та підпільники ОУН І. Терлецький, Богдан Яремко, подружжя Василя та Стефанії Стебельських.

Й. Пилипчак заповів, щоб його поховали в однострої УПА з усіма нагородами та вкрили труну червоно-чорним прапором ОУН.

Вічна йому пам'ять!

Павло Подобєд

Ділимося сумною вісткою, що у неділю,
6 березня 2011 р. відійшла у вічність на 87-му році
життя дорога наша улюблена МАТИ

св. п.

СТАНІСЛАВА СЕМЕНЮК

ПАНАХИДА відбулася у п'ятницю, 11 березня 2011 р. у похоронному заведенні Петра Яреми в Ню-Йорку.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в суботу, 12 березня в Українській католицькій церкві св. Андрія при цвинтарі св. Духа у Гемптонбурґу, Н. Й.

Залишені у глибокому смутку:

сини – РОМАН
– ІВАН
– ІГОР

та ближча і дальша родина в Польщі й Україні.

Вічна Їй пам'ять!

За мову і зміст посмертних оголошень і подяк редакція не відповідає

В сумні річниці відходу в Господню вічність найдорожчого Батька, Дідуся і Прадідуся

бл. п.

о. митрата МИРОСЛАВА ХАРИНИ

(двадцята річниця – 28 квітня 1991 р.)

і найдорожчої Матері, Бабуні і Прабабуні

св. п.

МАРІЇ ОЛЕНИ ХАРИНИ

з ФРАНЦІЄВИЧІВ

(третя річниця – 18 квітня 2008 р.)

будуть відслужені

ЗАУПОКІЙНІ БОЖЕСТВЕННІ ЛІТУРГІЇ у:

- соборі св. Юра, Львів, Україна;
- церкві св. Андрія, Львів, Україна;
- церкві св. Михаїла, Львів, Україна;
- церкві св. Онуфрія, Львів, Україна;
- церкві св. Пророка Іллі, Петрики, Україна;
- катедрі Непорочного Зачаття, Тернопіль, Україна;
- церкві св. Миколая, Київ, Україна;
- церкві св. Василія Великого, Київ, Україна;
- церкві Пречистої Діви Марії, Люрд, Франція;
- церкві Священомученика Йосафата, Філядельфія, Па.;
- церкві Царя Христа, Філядельфія, Па.;
- церкві свв. Петра і Павла, Бриджпорт, Па.;
- церкві Священомученика Йосафата, Трентон, Н. Дж.;
- церкві свв. Петра і Павла, Джерзі Сити, Н. Дж.;
- церкві Успення Пресвятої Діви Марії, Вуд Ридж, Н. Дж.;
- церкві св. Священомученика Йосафата, Воррен, Миш.

Про молитви за упокій душ Покійних просять:

доньки – ХРИСТЯ з мужем БОГДАНОМ СЕНИКОМ
– ДЗВІНКА з мужем ХРИСТІЯНОМ КУЛЬЧИЦЬКИМ
син – РОСТИСЛАВ
внуки та правнуки.

З глибоким сумом повідомляємо, що 2 квітня 2011 р. відійшов у вічність після тяжкої недуги на 89-му році життя

св. п.

ПАВЛО КОНОВАЛ

нар. 18 вересня 1922 р. в Україні на Полтавщині.

Павло Коновал був активний в багатьох організаціях: УРДП, ОДУМ, ДОБРУС, Українському Братському Союзі, Фундації ім. І. Багряного та в українському церковному і громадському житті.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 6 квітня 2011 р. в українській православній церкві св. Софії Київського патріярхату, а похований на Елмвуд кладовищі в Рівер Гров, передмісті Чікаго.

У глибокому смутку залишилися:

дружина – НАТАЛКА
син – ВОЛОДИМИР з дружиною ЛІДОЮ та дітьми
дочки – НАТАЛЯ і ВІРА з чоловіком ДЖАНОМ ГУГЛІАТОМ та дітьми
внуки – АНТОН, КАТЯ, ДАНИЛО, МИХАЙЛО та ОЛЕКСАНДЕР
брати – ОЛЕКСІЙ з дружиною МАРІЄЮ і ВАСИЛЬ з дружиною НАТАЛЕЮ та їх дітьми і внуками

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Пожертви в пам’ять Покійного можна скласти його дружині на Фундацію Геноциду 1933 р. в Україні, Фундацію ім. І. Багряного або на іншу ціль.
Адреса – N. KONOWAL,
402 N. Drury Ln., Arlington Heights, IL. 60004

Другого травня 2011 р., в п’яту болючу річницю смерти мого дорогого й невіджалуваного мужа-друга протягом 60 років, батька й дідуся

св. п.

д-ра СТЕПАНА КУРИЛАСА

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА

за спокій Його душі у соборі пресвятої Родини у Вашинґтоні, Д. К.

Свояків, Друзів, Приятелів просимо в цей день молитвою згадати Покійного.

ОЛЬГА
з дітьми: ПЕТРОМ, ОЛЕНКОЮ, ЛЯРИСОЮ та їхніми родинами.

„Ти відійшов від нас на другий світ.
Пішов у далеку дорогу,
Бо ціль туземного життя -
Віддати душу Богу“.

Шановні читачі!

Висилаючи до „Свободи“ спомини і співчуття з приводу відходу своїх близьких і друзів, не забувайте підтримувати видання тижневика пожертвами на пресовий фонд!

Редакція

"Гармонія – запорука щасливого й стабільного сімейного життя. Але проблеми все одно трапляються. У нас такою проблемою було придбання автомобіля. І ми домовились так: дружина обирає колір, я обираю модель авта. Рішення про решту – купівлю, фінансування та виплату позички – ми довірили професіоналам з Української Національної. Проблеми більше не існує!"

Ми – УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА!

ПОЗИЧКИ НА АВТОМОБІЛІ,

а також персональні позички, позички на нерухомість, пенсійні рахунки (IRAs), депозитні рахунки, ощадні рахунки, ATM, дебітні та VISA® картки, особисті банківські скриньки, онлайн-банкінґ, грошові перекази...

Лише на вигідних для ВАС умовах!

ТЕЛЕФОНУЙТЕ!
(866) 859-5848

ЗАХОДЬТЕ!
215 Second Ave.,
New York, NY 10003
(відділення в Брукліні, С.Баунд Бруці та Картереті)

ЗВЕРТАЙТЕСЬ ОНЛАЙН!
UkrNatFCU.org

NCUA

Бажаєте поділитися враженнями про бізнес із Кредитівкою?
Надсилайте Ваші історії та знимки: TalkToUs@UkrNatFCU.org

UKRAINIAN NATIONAL
FEDERAL CREDIT UNION